

Op te bergen
in de band van
7 juli 2004

*de leden van de commissies wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

**van de vergadering van de Statencommissies
Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit
en Milieu, Water en Groen**

gehouden op 21 juni 2004

INHOUD

Heropening	2
Mededelingen	2
Rondvraag	2
Nota ruimte en POP II	2
Provinciaal omgevingsplan II en Provinciale omgevingsverordening Drenthe en de Nota van beantwoording	7
Algemene opmerkingen	7
Water, grondstoffen en medegebruik	12
Integrale zonering landelijk gebied, land- en tuinbouw, Ruimte voor ruimte, landschap en windenergie	17
Kernontwikkeling en wonen, werken, recreatie en toerisme	27
Verkeer en vervoer	36
Sluiting	37
Toezeggingen	38

STATENCOMMISSIES RUIMTE, INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT EN MILIEU, WATER EN GROEN

Verslag van de vergadering van de Statencommissies Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit en Milieu, Water en Groen, gehouden op 21 juni 2004 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

W.F. Kuiper (voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
mevrouw M.J. Berkman-de Haan (GroenLinks)
A.H.J. Beumers (Drents Belang)
J.W.M. Engels (D66)
A. Faber (CDA)
J. Haikens (VVD)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
J. Heetebrij (ChristenUnie)
H.R. Hornstra (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
H.G. Idema (PvdA)
C.D. de Jong (Fractie De Jong)
K. Jonker (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
E. Olij (PvdA)
A.G.H. Peters (CDA)
B. Popken (OPD)
R.E. Pot (PvdA)
G. Roeles (VVD)
J. Slagter (PvdA)
K.H. Smidt (VVD)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
mevrouw G. Timmer-Rijkeboer (D66)
A. Wendt (ChristenUnie)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
G. Wieringa (Drents Belang)
Th.J. Wijbenga (CDA)
J. Zweens (PvdA)

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw A. Haarsma (PvdA, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig:

S. de Jong (CDA)
A. Lanting (VVD)
M.J. Smit (D66)
J.P. Sluiter (D66)
mevrouw S. van de Vijver-Geltz (PvdA)

8. Heropening

De VOORZITTER heropent de vergadering.

9. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat hij voorzit in plaats van de heer Slagter omdat die aan de besprekingen wil deelnemen.

10. Rondvraag

De heer WIERINGA vraagt of enkele stukken met betrekking tot Provinciaal omgevingsplan (POP II) die inmiddels nog zijn binnengekomen bij de behandeling kunnen worden betrokken. Zij staan nu niet op de agenda.

De VOORZITTER houdt zich strak aan de regels. Deze stukken staan niet op de agenda, maar het staat een ieder vrij ze bij de standpuntbepaling te betrekken.

Brief van 9 juni 2004, Nota ruimte en POP II

De heer SMIDT vindt het ongelukkig dat de Nota ruimte en de agenda Vitaal platteland formeel nog geen beleidskader zijn, hoewel te verwachten valt dat zij in grote lijnen wel in de huidige vorm vastgesteld zullen worden. Het valt hem op dat het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in Vitaal platteland spreekt over de zegeningen van de ontwikkelingsplanologie. Limburg en Gelderland schijnen er een heel eind mee te zijn. De nadruk die lag op de bestrijding van de verdroging is nu verplaatst naar de inspanningen voor veiligheid enz. De minister neemt afscheid van het aantal van 220 ecologische verbindingzones, omdat hij de winst daarvan twijfelachtig vindt en de economische schade groot. Er is geen sprake meer van een derde nationaal park of een nationaal landschap in Zuidwest-Drenthe. Er is wel sprake van probleemgebieden. Spreker beschouwt de Drentse Aa als zo'n gebied. De landbouw heeft er als cultuurdrager wel een functie, maar moet waarschijnlijk worden ondersteund. Hij is erg benieuwd naar de oplossing die het college voor ogen heeft. Ook is hij benieuwd of Drenthe niet te veel ecologische hoofdstructuur (EHS) heeft aangewezen. Wat is aangewezen moet worden ontsnipperd en herbegrensd.

Een winstpunt van de Nota ruimte is voor hem dat ruimtelijke ordening gezien wordt als een voertuig om de economie weer op gang te krijgen.

De heer LANGENKAMP vraagt zich af of maatregelen op basis van de Nota ruimte, die nog niet is vastgesteld, voor de rechter stand zouden houden. Hij meent dat Drenthe zijn POP moet vaststellen vanuit de eigen gedachten en niet te veel naar de Nota ruimte moet kijken. Hij beschouwt de Nota ruimte als een grotendeels randstedelijk verhaal. Waar het Rijk decentraliseert, worden de bijbehorende gelden niet meegeleverd.

Het onderuit halen van het beleid met ecologische verbindingzones van de voorgaande jaren lijkt op onbehoorlijk bestuur.

De heer WENDT is van oordeel dat de Nota ruimte vooral op Holland en Brabant is gericht. Hij wil de sterke punten van het noorden benadrukken. Hij kan zich vinden in de reactie van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) op de nota. Er is geen juridische binding tussen het POP en de Nota ruimte. De provincie krijgt een belangrijke rol.

Mevrouw TIMMER onderstreept de opmerkingen in de brieven van college en SNN over de positie van Emmen, de vraag of voor de ecologische hoofdstructuur een te groot areaal ter beschikking is gesteld en de grotere beleidsvrijheid voor de provincies.

De heer POPKEN vindt het een probleem dat wordt uitgegaan van een stuk dat nog niet door de rijksoverheid is afgerond. De kerngemeente Emmen is voor de rijksoverheid kennelijk niet meer van belang. Hij zou dat hersteld willen zien. Hij vindt Drenthe met twee nationale parken al ruim bedeed. Die hebben wel enigszins een remmende werking. Hij zou echter Zuidwest-Drenthe wel tot nationaal landschap willen verklaren. De ecologische verbindingzones worden geschrapt, maar de robuuste zones worden weer ingevoerd. Zo ontstaat er een soort spanningsveld.

De heer DE JONG maakt zich zorgen over de juridische afdwingbaarheid van zaken na de vaststelling van het POP, terwijl de rijksoverheid in de Nota ruimte straks misschien veel meer toelaat.

De provincie heeft daar dan niet op kunnen anticiperen. Bureaucratie en ellenlange procedures moeten vermeden worden. Hij hoopt dat het college straks duidelijk kan maken wat daadwerkelijk leidend is voor het beleid in Drenthe.

De heer WIERINGA pleit ervoor de A37 onderdeel te maken van de hoofdverbinding. Het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen wordt door het Rijk financieel niet ondersteund, volgens hem reden om het veel te dure Kolibrieproject af te blazen. Dit plan kost 80% van het totale budget. Drents Belang is geen voorstander van een derde nationaal park in de gemeente Westerveld. Hij wil het onderhoud van het landschap overlaten aan de boeren en de inwoners van Westerveld. Dit landschap is volgens de inwoners van Drenthe al mooi, laat het onderhoud van het landschap over aan de boeren en de inwoners van Westerveld. Het kabinet stelt geen gelden ter beschikking voor de aankoop, de inrichting en het beheer van de ecologische verbindingzones. Naar zijn mening moet de provincie hier ook geen geld in stoppen, maar dat overlaten aan de boeren. De Nota ruimte geeft elke gemeente de ruimte om voor eigen bevolkingsaanwas te bouwen. Dit is volgens Drents Belang een juiste uitgangspunt. Hij verneemt graag wanneer de resultaten van het onderzoek naar permanente bewoning van recreatiewoningen bekend is.

De heer IDEMA stelt vast dat het Rijk meer bevoegdheden gaat toekennen aan de lagere overheden, maar dat het zich niet volledig terugtrekt. Zijn fractie wil wat zichzelf niet kan beschermen door de overheid laten beschermen. Het zullen juridisch-planologisch spannende jaren worden, met een grotere verantwoordelijkheid voor de provincie, die zorgvuldig belangen dient af te wegen. Zijn fractie gaat ervan uit dat provincie en gemeenten elkaar weten te vinden. Hij vraagt in hoeverre de contouren op de kaart van het ontwerp-POP II haalbaar zijn, nu men daar in de Nota ruimte bewust van heeft afgezien, hoe die contouren zich verhouden tot het beginsel van bouwen voor de natuurlijke bevolkingsaanwas uit de Nota ruimte, of bij de berekening en toedeling van woningaantallen voor de plattelandsgemeenten is uitgegaan van bouwen voor de eigen behoefte en of deze berekeningen al ruimtelijk zijn vertaald in de contouren, of de verdeling van het bouwprogramma over de kernen past binnen het

uitgangspunt van bouwen voor de natuurlijke bevolkingsaanwas uit de Nota ruimte, of het wordt gehonoreerd als een gemeente geeft exponentieel te willen bouwen en of het beleid inzake recreatiewoningen aansluit bij de Nota ruimte, die de mogelijkheid biedt in bepaalde gevallen de recreatiefunctie te wijzigen naar een woonfunctie. Dat laatste is bedoeld voor situaties van voor 31 oktober 2003. Kan het college aangeven in welk kader die afweging plaatsvindt en welke belangen daarbij worden afgewogen? De planfiguur van het streekplan verdwijnt. Provinciale staten (PS) kunnen een structuurvisie opstellen ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Hij vraagt aandacht voor het overgangsrecht in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO), dat een grondslag biedt voor het blijven hanteren van het Streekplan.

Het valt de heer LANGENKAMP op dat de PvdA vaak heel veel vragen stelt, maar niet zelf met een mening komt. Zo zegt zij niet wat haar mening is over recreatiewoningen. De vraag is of het van de woningbouwcontingenten af gaat als permanente bewoning van recreatiewoningen wordt gelegaliseerd.

De heer IDEMA kondigt aan dat de heer Slagter hier bij de behandeling van het POP op terugkomt.

Mevrouw HAARSMA constateert dat de Nota ruimte vooral is gericht op de internationale concurrentie en op de rijkshoofdstructuur. Voor het overige is de provincie verantwoordelijk. Het POP is leidend. Daarvoor is ruimte gegeven in de Nota ruimte.

Het college wil Emmen positioneren. De staten hebben dat al gedaan door middel van een motie. De ingezette lobby wordt volop doorgezet. Als naar aanleiding van het POP het wonen aan de orde komt, zal de contourensystematiek vermoedelijk uitvoerig aan de orde komen. Zij heeft niet het gevoel dat die strijdig is met de nieuwe WRO.

De heer HAIKENS vindt dat mevrouw Haarsma zich wel gemakkelijk af maakt van de opmerkingen die zijn gemaakt over de Nota ruimte. De Nota ruimte wijkt op onderdelen af van de uitgangspunten die voor het POP zijn gehanteerd. Hij vindt niet dat kan worden overgegaan tot de

orde van de dag na de opmerking dat het POP leidend is.

De heer SLAGTER meent dat heel goed aan te geven is welke ruimte de Nota ruimte biedt ten opzichte van POP II.

Mevrouw HAARSMA heeft niet de intentie om de commissie niet te beantwoorden, maar de Nota ruimte is, hoewel er veel over is gesproken, niet vastgesteld. Haar is opgevallen dat het Rijk de provincie in de nota de mogelijkheid geeft, nog meer te regisseren en te stimuleren om een goed omgevingsbeleid neer te zetten. Zij meent dat het POP heel goed spoort met de Nota ruimte. In het POP wordt veel meer verantwoordelijkheid aan de gemeenten gegeven. Na de herindeling zijn er nu grote, sterke gemeenten, waarop de provincie wil sturen en regisseren, maar de provincie moet de lijnen helder uiteenzetten.

Minister Pronk werkte in de Vijfde nota op de ruimtelijke ordening met rode contouren omdat hij op de plaats van die contouren absoluut geen uitbreidingen wilde. In het POP zijn contouren getrokken om cultuurwaarden, archeologische waarden of cultuur-historische waarden te beschermen. De Nota ruimte en het POP behoeven niet strijdig te zijn. Bij conflicten kan de provincie met de gemeente in gesprek gaan om te bekijken wat zwaarder weegt, algemeen belang, maatschappelijk belang, individueel belang of het provinciale omgevingsbelang.

De VOORZITTER verzoekt de leden opmerkingen die zij nog over dit onderwerp hebben te bewaren tot de tweede ronde.

De heer HAIKENS vindt dat de discussie op dit punt nu afgehandeld moet worden. Er moet een goede uitwisseling op basis van argumenten plaatsvinden. Argumenten heeft hij nog niet veel gehoord.

Mevrouw HAARSMA merkt op dat volgens de nieuwe WRO, die van kracht wordt in 2006, het nieuwe beleid moet worden vormgegeven in structuurvisies. Hoe dat gaat is absoluut nog niet helder. Zij verwacht dat het POP wel in die systematiek zal passen, maar ondertussen zit de provincie natuurlijk niet stil. In Interprovinciaal Overleg(IPO)-verband wordt bekeken welke instrumenten nodig zijn om de nieuwe WRO goed te kunnen imple-

menteren. Drenthe is in IPO-verband uitgekozen om mee te werken aan een pilot daarover. Volgens de nieuwe WRO zou de provincie plannen die strijdig zijn met het provinciaal belang kunnen tegenhouden door middel van een aanwijzing. Zij meent dat voordat tot zo'n aanwijzing wordt overgegaan er eerst goed overleg met de betrokken gemeente moet zijn geweest.

Mevrouw EDELENBOSCH releveert dat een meerderheid in de Tweede Kamer heeft besloten geen inspraak over de Nota ruimte toe te staan. Dat wil echter nog niet zeggen dat de provincies alles wat er in staat maar moeten slikken. Zo willen de provincies nog eens een stevig gesprek met de minister hebben over het voornemen ecologische verbindingzones te schrappen voor een robuuste ecologische hoofdstructuur. Zij gaat ervan uit dat waar inmiddels over de ecologische verbindingzones juridisch bindende afspraken zijn gemaakt dat beleid gewoon kan worden gecontinueerd.

De heer SMIDT stelt vast dat dit een andere opvatting is dan de minister op dit punt bezigt.

Mevrouw EDELENBOSCH wil er graag eerst met de minister over spreken. Indien het beleid moet worden gewijzigd of er keuzes moeten worden gemaakt door de provincie komt zij terug bij de commissie. Zonder rugdekking van de staten kan zij ook niet contrair gaan aan de minister.

De heer SMIDT vraagt wat er dan moet gebeuren als de staten in meerderheid het inzicht van de minister blijken te delen.

Mevrouw EDELENBOSCH hoort dat dan graag, maar alle twaalf provincies willen er nog over praten met de minister. Er wordt nog een aantal onderwerpen besproken met de minister van LNV. Zij zal de commissie van de gesprekken op de hoogte houden.

De minister geeft in zijn antwoorden over de systematiek van nationale parken consequent aan dat het stelsel voorlopig compleet is. Misschien zijn er weer openingen als het beter gaat met de economie, maar uitbreidingen zijn op dit moment niet aan de orde. Op dit moment treurt zij ook niet te hard om het voorlopig niet doorgaan van het nationaal landschap Zuidwest-Drenthe. Zij blijft haar best doen om de minister de kwaliteit van dit

gebied, in combinatie met Zuidoost-Friesland en Noordwest-Overijssel met haar collega's uit die provincies onder de aandacht te brengen. Aan de nationale landschappen die er nu zijn is geen budget gekoppeld.

De heer SMIDT herinnert zich dat het SNN bij de behandeling van de Vijfde nota grote bezwaren had tegen een provinciaal landschap Zuidwest-Drenthe.

Mevrouw EDELENBOSCH kan ook nog teruggaan naar de Vierde nota op de ruimtelijke ordening. Het huidige kabinet heeft een duidelijke koppeling met de middelen gemaakt. Er is geen geld voor wat niet wordt genoemd in de Nota ruimte. De provincie is van mening dat de economie in Zuidwest-Drenthe moet draaien op natuur en recreatie. Daarom hebben de provincies hun best gedaan om daar een nationaal landschap te creëren.

De heer LANGENKAMP vraagt hoe de gedeputeerde de verhouding met het Structuurschema groene ruimte (SGR) ziet.

Mevrouw EDELENBOSCH meent dat zolang de Nota ruimte de procedure voor een planologische kernbeslissing nog niet heeft doorlopen alles wat in het SGR staat vigerend beleid is. Zolang de minister dat niet herroept, blijft dat de basis van het beleid. De ambities die er ooit waren zijn niet naar de prullenbak verwezen. De provincies vinden dat bestaand beleid niet met een pennensreek kan worden geschrapt. Dat geldt ook voor de regeling voor verplaatsing van boerderijen uit de EHS en het bosbeleid.

Zij is het van harte eens met de heer Wieringa dat de ecologische verbindingzones door boeren moeten worden onderhouden, maar die boeren krijgen ook graag een vergoeding voor hun activiteiten. Daar moeten faunatunnels komen, bepaalde gebieden moeten verruigen enz. De boer wil dat wel toelaten, als hij er iets voor krijgt.

De heer WIERINGA zegt dat de boeren die verruiging helemaal niet willen. Mevrouw Edelenbosch moet beter overleggen met de boeren over de praktijk.

Mevrouw EDELENBOSCH heeft de heer Wieringa horen zeggen dat de provincie helemaal geen

geld hoeft uit te trekken voor de ecologische verbindingzones als het kabinet dat niet doet. De boeren willen best meewerken aan een ecologische verbindingzone, als er wat tegenover staat, net als bij het weidevogelbeheer.

TWEEDE TERMIJN

De heer IDEMA vraagt of het college zich sterk gaat maken om bij de wijziging van de WRO het overgangsrecht op te nemen in het wetsvoorstel.

De heer SMIDT deelt de mening dat de Nota ruimte veel meer beleidsvrijheid geeft. Hij denkt dat bijna elk POP daarin past. Hij meent dat Drenthe meer ruimte heeft dan ooit om het POP naar eigen inzicht in te vullen.

De heer WIJBENGA vraagt of er inmiddels een provinciaal standpunt is over een eventuele relatie tussen woningbouwcontingenten en het legaliseren van de permanente bewoning van recreatiewoningen.

De heer LANGENKAMP neemt aan dat de insteek van de provincie blijft zoals in POP II staat, namelijk dat permanente bewoning van recreatiewoningen ongewenst is. Hij is het eens met de heer Smidt dat de ruimte die de Nota ruimte biedt door de provincie aangegrepen moet worden. Voorts vraagt hij hoe het college denkt over een groundbank, niet alleen voor bedrijventerreinen, maar voor het hele buitengebied.

De heer POPKEN vraagt wat het college nu gaat doen voor Emmen.

De heer WIJBENGA herinnert eraan dat er statenbreed een motie is aangenomen.

De heer POPKEN weet niet of dat voldoende is. Als recreatiewoningen permanent bewoond mogen gaan wonen, is er zijn inziens sprake van concurrentievervalsing. Hij vindt dat hier heel voorzichtig mee moet worden omgegaan, als het per se moet. Hij is er niet voor.

De heer DE JONG wacht af hoe leidend het POP zal blijken te zijn. Als het leidend is, hoeft het niet te sporen met de Nota ruimte. Dat de provincies niet alles hoeven te slikken wat in de Nota ruimte komt te staan is een interessante opmerking. Er is

wel een democratisch besluit genomen over het niet verlenen van inspraak. Spreekt het voor het college ook vanzelf dat gemeenten in Drenthe zich niet zo maar neerleggen bij het POP?

De heer WIERINGA heeft nog niets gehoord over het stedelijk netwerk Groningen-Assen. Het plan Kolibrie kost 80% van het totale budget.

Mevrouw HAARSMA deelt mee dat de pilot in IPO-verband betrekking heeft op het overgangsrecht WRO. Zes provincies dragen instrumenten aan om het juridische gat te dichten. Een werkgroep onder leiding van een wethouder uit Zuidlaren heeft in het verleden uitvoerig onderzoek gedaan naar de permanente bewoning van recreatiewoningen. Naar aanleiding van een brief van minister Dekker van februari is die werkgroep nieuw leven ingeblazen. In het POP is duidelijk aangegeven hoe de provincie erover denkt. De gemeenten inventariseren waar zich in een lange tijd gegroeide knellende situaties voordoen. Zij verwacht na de zomer meer duidelijkheid te hebben om hoeveel recreatiewoningen het gaat. Er zal dan over oplossingen moeten worden gedacht. Zij vindt het prematuur om nu al een link naar de woningbouwcontingenten te leggen.

De heer WIJBENGA merkt op dat de voorzitter van de werkgroep erop heeft aangedrongen dat de provincie een uitspraak doet over die relatie, omdat de zaak voor de gemeenten cruciaal is. Die zou medebepalend zijn voor oplossingsrichtingen.

Mevrouw HAARSMA wil niet met een voorschot op oplossingen komen terwijl de werkgroep nog druk bezig is. In Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG)-verband is over mogelijke oplossingen gesproken, maar men kwam er niet uit.

De heer WIJBENGA wijst erop dat bij de vaststelling van het POP ook een uitspraak over woningbouwcontingenten wordt gedaan. Hij zou daarom graag zien dat het college nog voor de vakantie een richting aangaf. Bovendien vraagt de werkgroep erom.

Mevrouw HAARSMA neemt geen voorschot op het werk van de werkgroep. De lijn blijft dat permanente bewoning van recreatiewoningen ongewenst is. Zo denken ook de gemeenten erover.

De heer SMIDT brengt in het midden dat ook het Rijk dat ongewenst vindt. De handhaving heeft echter gefaald, waardoor moeilijke situaties zijn ontstaan, waaraan mensen rechten menen te kunnen ontlelen.

Provincie en gemeenten verkeren in een soort onderhandelings situatie, waarin de staten zich voorzichtig moeten opstellen.

Mevrouw HAARSMA wil de ruimte uit de Nota ruimte zodanig gebruiken dat Drenthe een mooie provincie blijft. Drenthe krijgt problemen met het Rijk als het in strijd met de Nota ruimte handelt.

De heer WIERINGA pleit ervoor dat ook de gemeenten meer vrijheid krijgen.

Mevrouw HAARSMA zegt dat dit een aantal keren in het POP is verwoord.

De heer WIERINGA meent dat het POP dan een stuk korter kan worden.

Mevrouw EDELENBOSCH heeft in eerste instantie misschien niet goed tot uiting laten komen dat de gesprekken met de minister van LNV vooral zullen gaan over het beleid dat voortvloeit uit de agenda Vitaal platteland. De minister wil een aantal onderdelen uit het SGR in Vitaal platteland schrappen. Er staat echter beleid op de rails. De provincies willen in september nog een reactie gaan schrijven. De Nota ruimte en Vitaal platteland zullen straks de voertuigen voor de provincie zijn. Het SGR bevat echter het natuurbeleid. De minister zegt bij al zijn wijzigingen dat hij de ambities en doelen niet ter discussie stelt. Over dat spanningsveld moet nog worden gesproken.

De heer SWIERSTRA deelt mee dat de Bestuurscommissie stedelijke ontwikkeling en mobiliteit en het dagelijks bestuur van het SNN hebben vastgesteld dat binnen het beleid uit de Nota ruimte het nationaal stedelijk netwerk gewenst is en past binnen het beleid dat tot nu toe door de staten is vastgesteld. Het Kolibrieproject is een van de dragende elementen. Dat project is onderdeel van het beleid en wordt bij het Rijk bepleit. Er is nog geen geld voor, maar dat mag er niet toe leiden dat wordt gestopt met nadenken erover. Visie gaat voor geld en daarom blijft het Kolibrieproject in alle stukken staan. Voorzover hij weet meent het

overgrote deel van de staten, zij het soms met wat kanttekeningen, dat het ook zo moet blijven.

11. Statenstuk 2004-133; Provinciaal omgevingsplan II en Provinciale omgevingsverordening Drenthe en de Nota van beantwoording

De VOORZITTER deelt mee dat geen enkel commissielid bezwaar heeft gemaakt tegen de per e-mail voorgestelde behandeling van het POP door middel van een aantal thema's.

Algemene opmerkingen

Mevrouw STOEL spreekt haar grote waardering uit voor al het werk dat is gedaan voor het POP II. Het verheugt haar dat, mede op verzoek van de fractie van de PvdA, een sociale component aan de verschillende hoofdstukken is toegevoegd. Het stuk is ouderwets degelijk en gaat nog voor een groot deel uit van verboden en te weinig van kansen en mogelijkheden. De regelgeving is op vele terreinen nogal klemmend, zoals tijdens de inspraak vorige week nog bleek. Veel insprekers zijn werkzaam in de agrarische of de recreatiesector. Het is vaak moeilijk om uit te leggen waarom een bepaalde ontwikkeling op de ene plek wel kan en op de andere niet. De PvdA wil belangrijke waarden voor Drenthe behouden, maar ook de dynamiek in de samenleving houden. Zij kijkt gespannen uit naar de pilot Westerveld. Heel veel mensen genieten van natuur en ruimte en dat is weer goed voor de economie. Als straks de uitkomsten van de pilot ook worden uitgevoerd, worden kansen gegrepen. Door niet alleen uit te gaan van de regels krijgen ondernemers de kans om de ontstane achterstand in de bedrijfsvoering weg te werken. Er moet ook ruimte zijn om die uitkomsten te vertalen naar soortgelijke situaties in de provincie.

Haar fractie beschouwt het POP vanuit het thema achterstanden. Tijdens de inspraak sprongen twee zaken voor haar fractie in het oog. Sommige sprekers pleitten voor meer mogelijkheden voor economische groei. Anderen spraken bijvoorbeeld over het meer aan banden leggen van bedrijven-terreinen. Wat haar sterk verontrustte was het door een flink aantal insprekers uitgesproken wantrouwen in de provinciale politiek. Blijkbaar lukt het nog steeds niet om de burgers dichter bij de politiek te krijgen. Zij wil dat vertrouwen graag terug-

winnen, door serieus om te gaan met hetgeen naar voren wordt gebracht en te zoeken naar maatwerk.

De heer WIJBENGA is op hoofdlijnen ingenomen met het nieuwe POP, de wijze waarop de burgers erbij zijn betrokken, de presentatie via het Internet en het voorlichtingsmateriaal. Uitgangspunten van het CDA als gespreide verantwoordelijkheid en rentmeesterschap zijn in het POP terug te vinden. Het POP moet bouwstenen leveren voor een goede leefomgeving voor de komende generatie. Het zoeken naar een goede balans tussen economie en ecologie blijft een belangrijke opgave voor de komende jaren. Op een aantal punten komt zijn fractie met wijzigingsvoorstellen, met name gericht op de sectoren landbouw, recreatie en toerisme. De teruglopende economie en de nationale en Europese regelgeving zijn van invloed op twee in Drenthe dominante sectoren: landbouw en toerisme en recreatie. Hij verwacht bij de uitvoering van het POP een verhoogde inzet voor deze sectoren. In het POP ontbreekt een visie op de ontwikkeling van deze sectoren een beetje.

De heer HARLEMAN zegt dat vorige week is gebleken dat de meningen over de uitvoerbaarheid van de wensen van recreatie en landbouw verdeeld zijn. Hij vraagt of de mensen die moeite hebben met de uitbreidingen in die sector de mogelijkheid krijgen om hun visie naar voren te brengen.

De heer WIJBENGA antwoordt dat alle groepen hebben kunnen inspreken. Bij de diverse thema's zal de mening van zijn fractie blijken. Hij hoopt dat door de verruimde hantering van contouren en zoneringen veel individuele gevallen kunnen worden geholpen. Het is belangrijk dat gemeenten en waterschappen bij de implementatie maatwerk leveren. Af en toe zullen onorthodoxe oplossingen moeten worden bedacht.

De vraag is of het hoge ambitieniveau van het POP zich goed zal verhouden met de van rijkswege beschikbaar komende middelen. Behalve over de ecologische verbindingzones is er een discussie over het Langman-akkoord en Kompas. De situatie na 2006 is nog allesbehalve zeker. Er is eerder sprake van het afbouwen van regionaal beleid op nationaal niveau en Europees niveau dan van doorgaan.

Hij is ingenomen met de voorziene concentratie in de grote kernen en de wijze waarop de economische kernzones worden gecontinueerd. Nog steeds staan veel omschrijvingen in het POP een erg subjectieve interpretatie toe.

Hij wijst daarbij op bijlage C en de daarbij gepresenteerde kaart, die een hulpmiddel wordt genoemd. Hij vraagt of dit een juridische status kan zijn. Hij vindt nergens een definitie voor de term grondgebonden landbouw.

De heer SMIDT sluit zich aan bij de waardering voor het werk dat is verzet, de betrokkenheid die is gebleken en de degelijkheid waarmee de bezwaren en de opmerkingen van de VVD zijn behandeld. Hij bespeurt een duidelijke versoepeling in het zoneringsbeleid, het afschaffen van de blauwe cultuur, het verruimen van het ruimte-voor-ruimte-beleid en de vergroting van de agrarische bouwblokken. Hij is verheugd met de nieuwe mogelijkheden voor een zorgfunctie in het landelijk gebied. De acceptatie van de groei van de automobiliteit is voor hem duidelijk winst. Het denken over recreatie in kwetsbare gebieden is duidelijk veranderd. Hij is zeer tevreden over de sanering van de regelgeving, waarmee de basis is gelegd voor een goede handhaafbaarheid van de regels. De gemeenten krijgen meer verantwoordelijkheden, maar toch zijn nog niet alle verantwoordelijkheden even duidelijk.

Het voorbeeldbestemmingsplan buitengebied Drenthe is aangepast. De staten hebben het nooit gezien, maar het wordt wel te pas en te onpas gebruikt voor de toetsing van bestemmingsplannen. Hij vindt dat het niet erg past in de decentralisatiegedachte. Als het gehanteerd blijft worden, zouden de staten er een keer hun oordeel over moeten uitspreken.

Hij is teleurgesteld dat het nog niet is gelukt van de verbodsbenadering in het POP af te stappen en duidelijk te maken wat de provincie wel wil. Voor tal van doelstellingen en beleidsvoornemens is zij zeer afhankelijk van de medewerking en het geld van anderen. Hij zou daar wel een inzicht in willen hebben. Ruimtelijk beleid is voorwaarden-scheppend voor werkgelegenheid en economie. Dat besef is zijn inziens nog onvoldoende ontwikkeld. De voorbereiding van POP I is destijds begeleid door een werkgroep uit de staten. POP II blijkt sommigen wat rauw op het dak te vallen. Dat zal leiden tot veel wijzigingsvoorstellen, ook van de

VVD. Voor sturing volstaat het niet om te zwaaien met een verkiezingsprogramma.

Zijn fractie is de provincie in geweest. Er is misschien ergens een zwijgende meerderheid, maar veel tegenstand tegen de wijzigingen ten voordele van landbouw en recreatie heeft hij niet gehoord.

De heer HARLEMAN heeft zeker wel geluiden gehoord van mensen die niet gelukkig waren met de ongebreidelde uitbreiding van landbouw en recreatie.

De heer SMIDT vindt het een probleem dat de staten alle ingekomen zienswijzen moeten bestuderen zonder de support van een groot ambtelijk apparaat. Het is voor een statenlid moeilijk om dit heel zorgvuldig te doen.

De heer HARLEMAN vraagt wat de heer Smidt vindt van de oproep van de PvdA om meer te kijken naar kansen en mogelijkheden in het POP. Door een gebiedsgerichte aanpak kunnen de mensen in dat gebied beter kansen grijpen.

De heer SMIDT wijst erop dat zo'n benadering door de Nota ruimte wordt geaccommodeerd. In het POP staan nog steeds veel verboden. Maatwerk betekent bijna per definitie rechtsongelijkheid. Waarom mag er nog steeds niet worden gekanood op de Drentse Aa? Er is enorm veel geld in dat gebied geïnvesteerd, maar er kan maar zeer beperkt van genoten worden.

De heer LANGENKAMP gaat over het algemeen akkoord met POP II. Wel heeft hij het idee dat boeren, burgers en buitenlui nog steeds niet begrijpen wat contouren en zonebegrenzings nu precies betekenen. Ook gemeenten menen dat de provincie veel te pietluttig en betuttelend is. De mensen worden veel te veel van het kastje naar de muur gestuurd. Het is gelukt de sociale component in het POP te breien, maar het is nog de vraag hoe de burgers daarbij betrokken worden. Het houdt niet op na 7 juli. Mevrouw Haarsma heeft ooit gesproken over een burgerplatform. Veel uitvoeringsprogramma's, voor verkeer en vervoer, voor het ammoniakbeleid, voor cultuur-historische waarden, voor de waterberging enz. zijn zeer globaal. Hij vraagt hoe de integrale visie in het POP moet worden gezien. Het lijkt erop dat vaak de kool en de geit worden gespaard.

De heer SMIDT wijst erop dat in POP II bewegingsruimte is geschapen die in POP I echt niet voorhanden was.

De heer LANGENKAMP leest regelmatig in het POP dat de mens de rode draad is, hetgeen betekent dat de beleving door de burgers belangrijk is. Op een of andere manier schijnt de communicatie niet zo te lukken. De burgers moeten nu betrokken worden bij het gebiedsgerichte beleid, want het kader wordt nu vastgesteld.

De heer SMIDT vraagt of de heer Langenkamp nu met terugwerkende kracht constateert dat het bottom up-beleid dat in POP I was opgenomen niet goed is verlopen.

De heer LANGENKAMP meent dat de communicatie nog steeds niet goed is. Hij vindt het prima dat nu kaders vastgesteld worden, maar de uitvoeringsprogramma's moeten integraal afgewogen kunnen worden. Zij zijn nu nog ongelooflijk vaag. Hij zou daarom graag de mening van de burgers erover horen.

De heer HAIKENS is het met dit laatste wel eens, maar vraagt of het dan niet nodig is dat lagere overheden grotere bevoegdheden krijgen. Hij neemt aan dat de heer Langenkamp blij is met de decentralisatie in de Nota ruimte.

De heer LANGENKAMP ziet ze het liefst bij het laagste niveau, de burgers. Hij herinnerde daarom aan het burgerplatform. Hij is blij met de nieuwe ruimte van de Nota ruimte, maar die zou hij heel anders invullen dan de heer Haikens.

De heer WENDT spreekt zijn waardering uit voor het vele werk dat is verzet door college en ambtenaren. Op hoofdlijnen kan hij meegaan met het POP II. Hij spreekt zijn zorgen uit over de communicatie met de gesprekspartners, vooral landbouw en recreatie. Zijn fractie is content met de decentralisatie, al moet de provincie blijven sturen. Hij hoopt dat op 7 juli toekomstgericht beleid wordt vastgesteld, waarbij wordt uitgegaan van de kansen. De belangen van mensen, flora en fauna moeten worden afgewogen, ofwel economische belangen en ecologische belangen. Zijn fractie probeert daarbij uit te gaan van sociaal-ruimtelijke rechtvaardigheid.

Mevrouw TIMMER herinnert eraan dat haar fractie al eerder de vraag heeft opgeworpen in hoeverre het POP bijdraagt aan een duurzame ontwikkeling in Drenthe, in die zin dat de bestaande kwaliteit van landschap, natuur en milieu wordt gehandhaafd en waar mogelijk verbeterd. Zij is van mening dat in POP II veel aanzetten zijn gegeven tot de Drentse vertaling van het begrip duurzaamheid en dat de keuzen die worden gemaakt de gewenste duurzaamheid voldoende ondersteunen. Vele inspraakreacties betroffen dezelfde onderwerpen: niet meer mogen bouwen in kleine dorpen, versoepeling rode contouren, lokale bedrijvigheid, minder stringente regels enz. Zij constateert dat het niet iedereen naar de zin kan worden gemaakt. De samenleving is nu eenmaal complex, met veel mensen in een beperkte ruimte, veel instanties, overheden en maatschappelijke organisaties, die alle hun doelstellingen proberen te realiseren. Naast toekomstgerichte sturing en duurzame ontwikkeling moet een juist evenwicht tussen deze belangen worden gevonden. Gedeputeerde staten (GS) en PS zullen die taak graag vervullen.

De heer POPKEN uit zijn respect voor degenen die alles hebben voorbereid. Zijn inziens is POP I nog niet helemaal uitgevoerd, maar de staten zijn wettelijk gebonden aan een termijn voor POP II, dat op een aantal onderdelen een verfijning van POP I is. In de Nota van beantwoording is positief gereageerd op veel zienswijzen en bedenkingen. Er zijn ook veel redactionele veranderingen aangebracht, dus het POP staat nu goed in de steigers. Hij kan meegaan met de missie verwoord in de nota, het tot stand brengen van een evenwicht tussen enerzijds ontwikkeling en anderzijds handhaving en vergroting van de kwaliteit van Drenthe. De regelgeving is in het algemeen iets verruimd.

De heer DE JONG beschouwt het POP II als een verbeterde versie van het wat versleten, Jan Pronk-achtige POP I. Hij spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop het besluitvormingsproces gestalte heeft gekregen. Hij miste echter het echte debat met de belanghebbenden in de regio. Er waren inspraakavonden op een hoog abstractieniveau, waar elke poging tot debat door de gespreksleider in de kiem werd gesmoord. Hij verwacht dat de praktijk wat weerbarstiger zal blijken dan op papier staat. College en ambtena-

ren lijken in POP II de menselijke maat wat uit het oog te hebben verloren. Wijzigingen van zonerings leiden er nogal eens toe dat ondernemers in de knel komen. Vooral de boeren zien zich weggedrukt door de natuur. Recreatieondernemingen zijn in zijn ogen grondgebonden bedrijvigheid. De stukken zijn daar niet duidelijk over.

Hij vraagt of de groene organisaties in de afgelopen periode met de ambtenaren rond de tafel hebben gezeten om beleidsrichtingen op papier te krijgen. Zo ja, zijn er dan ook directe ontmoetingen geweest tussen ambtenaren en boeren en recreatieondernemers?

De heer WIERINGA betoogt dat het mooie Drentse landschap grotendeels is te danken aan de boeren. Om het landschap in de toekomst mooi te houden moet die groep worden gekoesterd en niet met alle onnodige en dubbele regels het werken onmogelijk worden gemaakt met termen als ecologische verbindingzones, ecologische hoofdstructuur, robuuste verbindingen, ruime jas-gebieden enz.

De heer HORNSTRA vraagt of de heer Wieringa de vigerende wetgeving wil afschaffen.

De heer WIERINGA wil haar niet afschaffen, maar wel praktischer ingericht zien. De vele reacties die zijn ingekomen, zijn naar zijn mening nog maar het topje van de ijsberg. Veel bewoners hebben het al lang opgegeven om te reageren op het provinciaal beleid, omdat er niet geluisterd wordt naar praktische oplossingen, aangedragen door de bewoners van Drenthe. Veel bedrijven lopen tegen problemen aan. Hij verwijst naar brief O247 van heer Kamp te Tiendeveen. Door de EHS 160 m te verleggen zou dit probleem eenvoudig kunnen worden opgelost. Hetzelfde geldt voor O131 van de heer Kraai te Ruinerweide. Verder is er veel kritiek op het taalgebruik en de toegankelijkheid. Drents Belang is er een voorstander van dat de stukken compacter worden opgezet en in begrijpelijke taal worden geschreven. Dit bespaart ook op kosten.

Mevrouw HAARSMA is verheugd voor de waardering die alom is uitgesproken voor de richting van het POP. De ambtenaren verdienen een compliment voor al het werk dat zij hebben gedaan. In de betrekkelijk korte periode dat zij gedeputeerde is heeft zij met veel plezier en voldoening gewerkt

aan de POP-documenten. Er wordt een belangrijke stap gezet naar vastlegging van een algemeen beleidskader en regelgeving voor de komende jaren. Bij het POP gaat het niet over individuele gevallen, al is haar ook vorige week maandag weer de spanning tussen het algemene en het specifieke belang duidelijk geworden. Met het POP moet binnen de algemene kaders een zodanige ruimte ontstaan, dat het provinciebestuur ook in individuele gevallen het meest haalbare kan bereiken. Een groot aantal reacties uit de inspraak is direct ingegeven door het eigen belang. Daar is in een gezond werkend democratisch stelsel niets mis mee. Het is echter de taak van het provinciaal bestuur te waken over het algemeen belang.

Sommige betrokkenen verliezen het vertrouwen in de overheid omdat nagestreefde belangen niet kunnen worden gerealiseerd. De provinciale overheid is echter aanspreekbaar voor het goed behartigen van individuele belangen en zal zich onder een nieuw POP-regime daarvoor inzetten, voorzover dat in haar vermogen ligt.

De heer HAIKENS zegt dat de collectiviteit niet mag voorbijgaan aan de gevolgen voor het individuele belang, indien collectieve belangen daarop van invloed zijn.

Mevrouw HAARSMA vindt dit een lastige discussie, want men moet realistisch en eerlijk zijn. Waar mensen in de knel komen door regelgeving moet natuurlijk naar oplossingen worden gezocht. Soms is het een realiteit dat dit niet kan. Het individuele belang kan niet altijd voorgaan.

De heer HAIKENS heeft dat ook niet gezegd.

Mevrouw HAARSMA constateert dat in Drenthe de leefbaarheid van de omgeving op zichzelf geen punt van discussie is, maar dat het veelal gaat om het behoud van voorzieningen en het kunnen bouwen voor de eigen bevolking. Dat het daarbij nu vooral om kwaliteit gaat, vraagt om een omslag in het denken van alle betrokken partijen.

Het college wil in de planperiode hiermee op een adequate wijze omgaan. Het wil de gemeenten de ruimte geven om via een woonplan tot een goede invulling te komen. Het ligt voor de hand de burgers hierbij te betrekken. Concentratie van wonen en werken in de stedelijke gebieden is en blijft uitgangspunt van POP II.

De heer LANGENKAMP beschouwt het betrekken van de burger bij het woonplan als een voorwaarde.

Mevrouw HAARSMA verwacht dat de burgers dit zelf inbouwen. Zij is het met de heer Langenkamp eens.

In de komende periode wil het college de in het kader van de pilot Westerveld geconstateerde knelpunten oplossen. Ook hier is de spanning tussen het algemene en het specifieke belang aan de orde. Op basis van vertrouwen moet de bestuurlijke ruimte worden benut voor een creatieve aanpak.

In het POP is voldaan aan de wettelijke verplichting om Europees beleid ook op te nemen. In de publieke opinie wordt dat dan vaak ervaren als POP-beleid, dat belemmeringen met zich brengt. In haar visie past de uitwerking van POP II uitstekend bij het gedachtegoed van de Nota ruimte. De VROM-raad stelt als belangrijkste punt voor het balanceren tussen vrijheid en beperking de grotere rol van de provincie, die moet stimuleren en aansturen.

De heer WIJBENGA is ervan uitgegaan dat de resultaten van de pilot Westerveld nu op tafel zouden liggen. Hij meent dat de uitwerkingsplannen van een zodanig belang zijn, dat er een terugkoppeling naar de statencommissies moet worden ingebouwd.

Mevrouw HAARSMA wil goed communiceren met staten en burgers. Als zij meent ontwikkelingen aan de staten te moeten melden, zal zij dat doen. Als de staten vinden dat een uitwerkingsprogramma op de agenda moet komen, kunnen zij het er altijd op plaatsen. Het lijkt haar niet noodzakelijk om permanent terug te koppelen. Zij vindt dat eerst de stuurgroep de ruimte moet krijgen om haar werk te doen. Zodra de stuurgroep dat nodig acht, worden de staten ingelicht.

De heer LANGENKAMP zegt dat vanaf het begin duidelijk was dat de pilot Westerveld niet zou worden afgerond voordat over het POP besloten zou zijn. Het is voor hem volkomen duidelijk dat de resultaten daarvan straks moeten worden meegenomen in een uitvoeringsprogramma. Dat is meer dan een half jaar geleden afgesproken. Het verbaast hem een beetje dat mevrouw Haarsma er zo voorzichtig over spreekt.

Mevrouw HAARSMA zegt dat de staten uiteindelijk bepalen wat er gebeurt. Er is nu tenslotte een dualistisch stelsel.

De heer LANGENKAMP zegt dat het al lang is bepaald.

De heer SLAGTER verwacht dat de invulling van dit beleid na de vaststelling van POP II komt. Dan moet het college er ook proactief mee omgaan. Belangrijke beslispunten moeten worden voorgelegd aan de staten.

Mevrouw HAARSMA ziet de resultaten niet binnen tweeënhalve week binnenkomen.

De heer SLAGTER vindt vooral belangrijk dat wordt gezocht naar maatwerk. Niet alle denkbare richtingen zijn mogelijk. De beslispunten moeten weer in de staten komen nadat POP II is vastgesteld.

Mevrouw HAARSMA merkt op dat dit niet ter discussie staat.

De heer ENGELS vraagt of dit geldt voor elke vorm van uitwerking waarin in het POP is voorzien. De heer Wijbenga vroeg eigenlijk hoe bestuurlijk-juridisch wordt omgegaan met de vaststelling van het POP en de daarin geïndiceerde uitwerkingsplannen. Hij acht het vanzelfsprekend dat uitwerkingsplannen die voortkomen uit het POP worden voorgelegd aan de staten.

De heer SMIDT acht het mogelijk dat zulke plannen moeten leiden tot wijziging van het POP. Wijzigingen moeten zeker aan de staten worden voorgelegd. Dat staat al vast.

Mevrouw HAARSMA heeft het vorig jaar over een burgerplatform gesproken. De staten weten heel goed hoe zij met de burgers moeten communiceren. Het college streeft er zeker naar om over bijvoorbeeld de pilot Westerveld communicatieplannen te maken. Bij POP I waren er veel en veel meer reacties.

Zij gaat ervan uit dat vooral belanghebbenden reageren. Veel mensen waren er nu niet.

Mevrouw STOEL wijst op de inspraakronden met GS en PS.

De heer WIERINGA heeft al betoogd dat de reacties slechts het topje van de ijsberg waren. Hij denkt dat veel burgers de moed al hebben opgegeven.

Mevrouw HAARSMA denkt dat die mensen zich moeten aansluiten bij een politieke partij waarvan zij denken dat die wel iets kan bewerkstelligen.

De heer LANGENKAMP vraagt hoe mevrouw Haarsma de communicatie met de burgers na de vaststelling van POP II denkt te faciliteren. Hij denkt aan een apart loket voor klachten enz. Dan wordt het burgerplatform niet een theoretisch iets.

Mevrouw HAARSMA zal met een uitwerkingsvoorstel komen.

Het voorbeeldbestemmingsplan buitengebied is tot stand gekomen toen er nog 34 gemeenten in Drenthe waren. De gemeenten hebben daar veel profijt van gehad. Nu, na tien jaar, is het minder aan de orde.

Zij is het volstrekt eens met de heer Smidt dat de provincie voor sommige doelstellingen sterk afhankelijk is van andere partijen. Willen die niet meewerken, dan wil zij nog niet meteen het hoofd in de schoot leggen. Over dit punt kan nog eens van gedachten worden gewisseld.

Het is niet de bedoeling het POP als het straks vastgesteld is onder in de la te leggen. De staten zullen dan zeker horen hoe het college er verder vorm en inhoud aan wil geven. Met het POP worden piketpalen geslagen. Er zal veel samen met de gemeenten moeten worden gedaan, maar de gemeenten zullen ook veel zelf moeten doen. Daarvoor is ontwikkelingsruimte aangegeven. Naar haar inzicht valt het reuze mee met ge- en verboden. Dat heeft zij ook van gemeenten en waterschappen gehoord. Zij verwacht dat de gemeenten veel minder vaak zullen zeggen dat zij wel willen, maar dat het niet mag van de provincie.

De heer HAIKENS heeft ervaren dat gemeenten, zeker op ambtelijk niveau, tegen een dikke muur op kunnen lopen. De cruciale vraag is welke verantwoordelijkheid waar wordt neergelegd. Hij vraagt of de inzichten van de gemeente en van mensen in een bepaald gebied leidend zouden kunnen zijn, ook als zij strijdig zijn met hetgeen door de provincie is vastgesteld.

Mevrouw HAARSMA gelooft dat het ook wel eens gemakkelijk was voor een gemeente om te zeggen dat het van de provincie niet mocht. Zij meent in haar inleiding al antwoord te hebben gegeven op de vraag waar de verantwoordelijkheid uiteindelijk ligt.

De heer WIERINGA meent dat vrijdag in Amen is gebleken dat de beleving van de gemeentebestuurders totaal anders is dan mevrouw Haarsma nu schetst.

Mevrouw HAARSMA heeft heel goede geluiden over die bijeenkomst gehoord. Zij heeft de nodige terugkoppeling gehad. De heer Wieringa heeft zijn contacten met de gemeenten en zij heeft de hare.

De heer WIJBENGA heeft begrepen dat in ieder geval de VVD met een groot aantal wijzigingsvoorstellen komt. Hij vraagt hoe de behandeling daarvan procedureel zal worden ingepast.

Mevrouw HAARSMA weet helemaal niet wat die wijzigingsvoorstellen inhouden.

De heer SMIDT zal aan het eind van de vergadering een aantal amendementen op het POP uitdelen aan alle fracties, opdat daarin in de aanloop naar de statenvergadering wat structuur kan worden aangebracht. Als elke fractie zoveel amendementen heeft als die van de VVD, krijgt de heer Ter Beek een zware vergadering. Het lijkt hem zinvol dat onderling wat mailverkeer plaatsvindt, zodat amendementen die duidelijk niet haalbaar zijn ook niet behoeven te worden ingediend. Hij wil geen achterkamertjespolitiek voeren, maar het is ondoenlijk om de statenvergadering anders voor te bereiden.

Mevrouw EDELENBOSCH ontkent dat de groene organisaties een speciale behandeling door het ambtelijk apparaat zouden hebben gehad. Zij zijn precies zo behandeld als ieder ander.

Water, grondstoffen en medegebruik

De heer HORNSTRA is van oordeel dat voor het waterbeleid in het POP een aantal goede stappen wordt gezet. Het is verleidelijk om te vragen of het nog wat ambitieuzer kan, maar dan loopt hij het risico dat hij een enorme woordenstroom over zich heen krijgt.

Hij vraagt het oordeel van het college over de hydrologische aandachtsgebieden en de 50-m-zones, de mogelijke spanning tussen waterberging en natuurgebieden en de beleidsgevolgen van de stroomgebiedvisies.

De heer WIJBENGA vraagt of de PvdA een oordeel heeft over de hydrologische aandachtsgebieden.

De heer HORNSTRA vond hetgeen erover in het POP stond in eerste instantie heel bevredigend, maar hoorde in de inspraak dat een aantal mensen er toch niet goed mee uit de voeten kan. Hij heeft een discrepantie geconstateerd tussen de Drentse en de landelijke wetgeving op het punt van afvalstoffen in de diepe ondergrond. Hij onderschrijft met nadruk het standpunt van het college. Dat geldt ook voor de beton- en metselzandwinning in de komende jaren.

De heer WIJBENGA steunt op hoofdlijnen het waterbeleid. Klimaatsveranderingen zijn onontkoombaar. Daarom moet op een andere manier met water worden omgegaan. Het gaat er niet meer alleen om dat Drenthe droge voeten houdt, in tijden van schaarste moet er voor iedereen voldoende water zijn. Het sluiten van riooloverstorten heeft gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Het is een goed idee om tot een nieuwe winning in Zuid-Drenthe van beton- en metselzand te komen. Hiermee wordt voorkomen dat er in de provincie meer gaten worden gemaakt. Hij vraagt of de winning Linderveld en de twee locaties Nijstad snel kunnen worden gesloten. Dat is wenselijk, maar is het ook juridisch haalbaar?

De NAM is van plan de winning van aardgas en aardolie weer ter hand te nemen. Hij vraagt zich af of de plaatselijke omstandigheden voor problemen kunnen zorgen als de NAM er installaties wil plaatsen. Moet het POP dan worden gewijzigd?

De heer HAIKENS stelt vast dat het onderwerp water in het POP vrijwel uitsluitend betrekking heeft op waterstaatkundig gebruik. De staten maken zich zorgen over allerlei facetten van leefbaarheid, zoals onderwijs, wonen en mobiliteit. Hij betreurt dan ook dat de component water als sociale component nergens in het POP is opgenomen.

Mevrouw STOEL vraagt wat de heer Haikens bedoelt.

De heer HAIKENS antwoordt dat de aanwezigheid van water in een leefomgeving die leefomgeving aangenamer kan maken. Dat beeld zou tussen de oren moeten zitten bij ambtenaren en bij GS. In de beekdalen moeten volgens het POP kapitaalintensieve functies worden vermeden. Hij gaat er maar vanuit dat dit geen probleem zal zijn voor akkerbouwbedrijven en melkveehouderijen. Hij vraagt of de aanduiding betekent dat bedrijven met een bestaande kapitaalsintensieve bedrijvigheid in de beekdalen niet meer kunnen uitbreiden. De waterhuishouding in de beekdalen kan worden afgestemd op de akkerbouw of op de landbouw. De keuze heeft grote invloed op de mate van veiligheid. Hij vindt dat daarom duidelijk moet worden aangegeven hoe die uitvalt.

In de Nota van beantwoording staat dat de betrokkenen in de omgeving van het bergingsgebied benedenloop Hunze zeer enthousiast zijn. Op basis van briefwisselingen heeft hij bij die betrokkenen juist een zeer grote terughoudendheid vastgesteld. Hij moet kunnen uitgaan van hetgeen in de nota staat, zodat toch minstens enige toelichting nodig is.

De heer WIJBENGA wil juist daarom de uitwerkingsplannen graag zien. Een van die uitwerkingsplannen gaat over waterberging.

De heer HAIKENS wil de inhoudelijke discussie wel voeren bij de uitwerkingsplannen. Hij constateert echter dat er een tegenspraak is tussen hetgeen in de Nota van beantwoording staat en de brieven die er liggen.

De heer LANGENKAMP gaat er ook vanuit dat er uitvoeringsprogramma's komen, bijvoorbeeld voor de waterberging, en dat daarover te zijner tijd kan worden gediscussieerd. De doelstellingen in POP I wat betreft de verdrogingsproblematiek zijn naar zijn idee hooguit voor de helft gehaald. Hij vindt dezelfde doelstellingen terug in POP II. Hij zou elk jaar een overzicht willen hebben van de activiteiten ter bestrijding van de verdroging, want op den duur is die verdroging voor Drenthe minstens zo'n groot probleem als het wateroverschot. Hij verneemt graag wat het standpunt van het

college over de aardoliewinning is. Aan de Duitse kant van de grens wordt rustig gepompt. Hij vraagt naar de milieutechnische aspecten.

GroenLinks is al jaren tegen opslag in de bodem. Er staat iets in het POP dat juridisch niet houdbaar is, maar het kan wel blijven staan.

De heer WENDT sluit zich aan bij de vragen van de heer Hornstra over de hydrologische gebieden en de 50-m-zones.

Mevrouw TIMMER acht de relatie tussen de wateroverlast en de verdrogingsproblematiek vanzelfsprekend. Het wateroverschot dient in de beekdalen opgevangen te worden. Bebouwing van de beekdalen dient heel omzichtig te gebeuren. Het "nee tenzij"-beleid voor de grondgebonden landbouw daar heeft haar instemming. Zij vraagt aandacht voor de bollenteelt en de onttrekking van grondwater daarvoor.

De heer POPKEN brengt ook de aanleg van noodbergingsgebieden bij wateroverlast onder de aandacht, met name in de landbouwgebieden. Bij aanwijzing dient een relevante schadevergoeding plaats te vinden. Hij vraagt of er wordt gewerkt aan een regeling.

De winning van beton- en metselzand dient zijn inziens gericht te zijn op de Drentse behoefte. Hij acht de concentratie van zandwinning in Zuidwest-Drenthe een goed uitgangspunt voor de toekomst.

Het opslaan van afvalstoffen in de diepe ondergrond, zoals het Rijk wil, druist naar zijn opinie in tegen het Drentse beleid.

De heer DE JONG heeft niet zoveel moeite met zandwinning, want daarna ontstaan vaak mooie natuurgebieden. De waterschappen dienen zijn inziens gedwongen te worden tot meer overleg met provincies, gemeenten en planologen.

De heer BEUMERS vraagt de aandacht voor het aantrekken van gebiedsvreemd water voor de drinkwatervoorziening. De laatste vijf jaar is er gemiddeld 50 mm minder neerslag geweest. Drenthe verdroogt daardoor. De akkerbouw in de beekdalen moet zijn inziens beschermd worden.

De heer WIERINGA pleit ervoor dat in goed ingerichte beekdalen, zoals bij Koerts te Beilen (0219) en bij Schoonebeek, de waterstand niet zo

maar omhoog wordt gebracht, want dat beperkt de landbouwkundige waarde. De laatste jaren zijn daar juist grote investeringen gedaan, bijvoorbeeld in de ruilverkaveling bij Schoonebeek en Beilen. Hij vraagt aandacht voor de reactie van de Landbouwvereniging Zuidlaren, O262.

De heer SWIERSTRA is blij met de brede steun voor het waterbeleid. Als het tussen de oren zit heeft men overigens wel een waterhoofd. De keerzijde van de integraliteit is dat veel punten niet zijn uitgewerkt.

In het vorige POP is heel veel aandacht besteed aan de hydrologische aandachtsgebieden.

De keuzes die zijn gemaakt hebben daarna niet meer tot discussie geleid. Er is geen enkele aanleiding om van dat beleid af te stappen. Wel is nu in de tekst aangegeven dat het niet alleen geldt voor de landbouwgronden, maar ook voor de aangrenzende natuurgebieden. Er is vastgehouden aan de zones van globaal 250 m, die zijn vastgesteld aan de hand van hydrologische analyses. In de praktijk krijgt het waterschap meer verantwoordelijkheid voor de integrale afweging. Samen met de gemeenten is het verantwoordelijk voor het aanspreekpunt, het loket, waar problemen kunnen worden gemeld.

Het waterbeleid is als een soort onderlegger in het POP verwerkt. Dat vormt de basis voor beleid inzake wonen aan het water, hernieuwd gebruik van kanalen enz. Het zal ook in de stedenbouwkundige vormgeving een plek moeten krijgen. Dat is vooral afhankelijk van gemeentelijke plannen.

De heer LANGENKAMP zegt dat de Noordelijk Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO) toch weer veel aandacht heeft gevraagd voor de sociale component van het beleid voor de hydrologische aandachtsgebieden. Hij vindt het te kort door de bocht om dan te doen alsof er geen problemen meer zijn. Ook hierover zou permanent overleg moeten worden gevoerd met de betrokkenen.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat de uitvoering aan gemeenten en waterschappen is. In de praktijk is men daar goed uitgekomen. De vrees van destijds dat allerlei ontwikkelingen niet meer mogelijk zouden blijken is geen waarheid geworden. Er is geen commotie meer over ontstaan. Hij ziet geen aanleiding voor een nieuwe discussie. Als de heer Langenkamp met een amendement komt

om de hydrologische aandachtsgebieden af te schaffen, ziet hij dat wel.

De heer LANGENKAMP meent dat de omstandigheid dat er vier jaar lang geen probleem is geconstateerd niet betekent dat er geen probleem was. Zijn inziens dient, met de sociale component erbij, weer met de NLTO in gesprek te worden gegaan.

De heer SWIERSTRA houdt vast aan de besluiten van de staten van vier jaar geleden.

De heer WIERINGA wijst op ingekomen zienswijze O136, van de bewoners van de Grietmanswijk in Bovensmilde, om aan te geven dat er wel degelijk problemen zijn. Zo zijn er meer.

De heer SWIERSTRA zegt dat deze bewoners zich dienen te verstaan met waterschap en gemeente. Dan wordt het probleem opgelost. Dat hydrologische aandachtsgebieden op landbouwgebied liggen is volstrekt niet nieuw. Wel of niet investeren in de beekdalen is afhankelijk van de functietoekenning. De waterhuishouding in de zones 1 en 2 zijn in principe afgestemd op de landbouw. In hogere zones is dat een andere functie. Bedrijven met een kapitaalsintensieve tak in die gebieden kunnen eventueel ook uitbreiden, afhankelijk van de invulling van het "nee, tenzij", in de praktijk een aangelegenheid van waterschappen en gemeenten.

De heer HAIKENS vindt dat daarmee niet de onduidelijkheid of er moet worden afgestemd op gebruik als grasland of gebruik voor de akkerbouw wordt weggenomen.

De heer SWIERSTRA betoogt dat het POP er niet is om alle problemen op bedrijfsniveau of zelfs op perceelniveau op te lossen. De waterhuishouding blijft afgestemd op de functies die op de functiekaart zijn aangegeven. Het waterschap zal ook moeten uitmaken hoe de waterberging in de praktijk vorm krijgt. Wanneer op een bepaalde plaats om sociaal-economische redenen onvoldoende water geborgen kan worden, moet op een andere plek compensatie worden gevonden. Daardoor zal hier en daar spanning ontstaan met individuele belangen, die met waterschap en gemeente moet worden opgelost. Dat is een uitvoeringsaangelegenheid. Moeten er nieuwe waterbergingsgebie-

den worden aangewezen, dan komt er een volledige bestemmingsplanprocedure, eventueel met schadevergoeding etc. De provincie geeft de hoofdlijnen aan, zo goed mogelijk in samenhang met de bestaande functies, landbouw en natuurterreinen. In het POP kunnen niet vooraf in detail alle problemen worden opgelost.

In het algemeen is er een draagvlak voor de ontwikkeling van het gebiedsgerichte beleid in het Hunzegebied. Dat neemt niet weg dat bepaalde belangengroepen problemen kunnen hebben en de discussie met de provincie, de gemeente of het waterschap aangaan. Er wordt dan getracht tot een goede oplossing te komen, ook op detailniveau.

De heer WIERINGA gelooft niet dat dit altijd lukt, als hij naar de publieke tribune kijkt.

De heer SWIERSTRA noemt als voorbeeld het project Water for all. Het onder water zetten van gronden daar gebeurt niet zonder medewerking van de betrokken boer.

De heer HAIKENS leest in de Nota van beantwoording dat het college de opvatting dat er geen draagvlak is voor het bergingsgebied in het zuidelijk Hunzegebied niet deelt, maar dat het meent dat er veel draagvlak is. Daar leest hij dan uit dat het eigenlijk geregeld is. Uit ingekomen brieven blijkt dat het volstrekt niet zo is.

De heer SWIERSTRA moet de tekst nog eens goed bekijken. Gedoeld wordt op het draagvlak voor oplossing van de totale problematiek in de regio. Het college meent dat dit voldoende is. Dat is iets anders dan dat men op alle onderdelen in het project voor alle belangen de handen op elkaar krijgt. Dat hoeft de staten er niet van te weerhouden het college opdracht te geven in het totale gebied voor dat soort oplossingen te zorgen, met zoveel mogelijk draagvlak. Hij begrijpt heel goed dat er een spanningsveld is, zoals de heer Haikens aangeeft.

De heer WIERINGA gaat het niet om wat het college denkt, maar om wat boeren en burgers in het gebied vinden. Daar blijkt duidelijk geen draagvlak te zijn. Hij verzoekt het college daarom, niet naar de tekst te kijken maar eerst betere afspraken te maken.

De heer HAIKENS wijst de heer Wieringa erop dat de inhoudelijke discussie nog moet komen. Het gaat nu wel degelijk om de tekst van het POP.

Mevrouw EDELENBOSCH is blij met de steun voor het idee om in de toekomst te komen tot één zandwinning in Drenthe. Op de locatie Nijstad wordt ophoogzand gewonnen. Daarom zal die nog wel gebruikt worden. Voor Linderveld is er een vergunning, maar die locatie wordt niet in ontwikkeling genomen. De zandwinners in Drenthe gaan zoveel mogelijk samenwerken. De procedure voor de vergunning voor een zandwinning in Zuidwest-Drenthe loopt.

Er is een verschil tussen ophoogzand en beton- en metselzand.

Voor de laatste categorie zijn heel diepe putten nodig. Die categorie is gekoppeld aan de Drentse behoeften. Ophoogzand wordt voornamelijk voor de wegenbouw gebruikt en wordt zo dicht mogelijk bij de plaats van de aan te leggen weg gezocht. Als er veel wegen worden gebouwd, krijgt de heer De Jong nog een paar mooie plassen in Drenthe.

De heer HAIKENS vraagt of de deadline 2013 absoluut is. Er kunnen argumenten zijn om een put nog iets langer open te houden.

Mevrouw EDELENBOSCH houdt vast aan het jaar 2013. Er is een koppeling met de EHS. De vergunningen zijn daarop aangepast. Als er nog een zandwinning is buiten de EHS, is de afweging misschien iets anders. Het is wat haar betreft prima als putten in de EHS eerder gesloten kunnen worden.

De heer DIJKS neemt aan dat de andere fracties het eens zijn met het standpunt van de heer Hornstra over de opslag van nucleair afval. Bij de provincie is een startnotitie van de NAM binnengekomen voor een vergunningaanvraag voor oliewinning bij Schoonebeek. Volgende week donderdag is er een inspraakavond voor de omgeving. Het milieueffectrapportage(m.e.r.)-traject gaat dan lopen. Of er geboord gaat worden hangt af van de resultaten van de m.e.r. en van de investeerders in het gebied.

De heer WIJBENGA ziet dit als een kapitaalsintensieve investering in een beekdal, die belangrijk

is voor de werkgelegenheid. Hij vraagt of het nieuwe POP zich verzet tegen die activiteit in dat gebied.

De heer DIJKS antwoordt dat de NAM kan doorgaan, maar moet voldoen aan een aantal voorwaarden dat uit de m.e.r.-studie voortvloeit. De heer Langenkamp hoeft dan niet langer bevreesd te zijn dat de Duitsers alle olie uit de grond halen. De staten zullen op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen rond de bollenteelt. Er zijn na de eerste werkconferentie vervolgspraken gemaakt, want de materie is ingewikkeld, omdat er niet continu geteeld wordt op vaste percelen. De effecten voor de bodem- en waterkwaliteit zijn heel moeilijk vast te stellen.

Staatsbosbeheer heeft bordjes langs de Drentse Aa geplaatst om een vaarverbod aan te geven. De politie zal dat vaarverbod handhaven. Er is een dringend beroep op de provincie gedaan om dat vaarverbod niet te schrappen.

De heer SMIDT dacht dat het college wilde afzien van het vaarverbod, maar het verricht nu gewoon een soort loondienst voor een particuliere eigenaar.

De heer DIJKS bevestigt dat het college pogingen in het werk heeft gesteld om het vaarverbod op te heffen, maar Staatsbosbeheer meent het te moeten handhaven.

De heer LANGENKAMP merkt over de bollenteelt op, dat er een werkconferentie is geweest waar de verschillen zo groot waren, dat nauwelijks van een conferentie kon worden gesproken. Er is volgens hem een nieuwe werkconferentie ergens in de herfst afgesproken. Hij vraagt of die nog doorgaat. Hij vraagt voorts wat de gevolgen zijn voor de verdroging.

De heer DIJKS zegt dat er een werkconferentie als start is geweest. Gemeld is daar dat de meetresultaten geen verdrogingseffect hebben aangetoond. Er moeten vervolgstudies door werkgroepjes worden verricht. Wil men met elkaar iets regelen, zo is op de werkconferentie afgesproken, dan zal men naar elkaar moeten luisteren. Hij hoopt dat er uiteindelijk een conclusie zal kunnen worden getrokken.

De heer LANGENKAMP vraagt of het wel lukt om in de herfst nog een werkconferentie te organiseren.

De heer DIJKS antwoordt dat dit afhangt van de resultaten die worden geboekt.

Mevrouw TIMMER kijkt ervan op dat er werkgroepen aan de gang zijn. Zij weet niet beter dan dat er een vervolgonferentie in het najaar komt. De meningen over de verdrogingsproblematiek zijn voor zover zij weet nog sterk verdeeld. De conferentie is nodig om dat nu eens uit te zoeken.

De heer DIJKS zegt dat het enige wat telt meetbare resultaten zijn. De resultaten die tot nu toe op tafel zijn gekomen geven geen reden tot ongerustheid. Om meer te weten moeten er resultaten van langduriger onderzoek zijn.

De heer SMIDT wijst erop dat volgens de Grondwaterverordening voor hoog renderende teelten grondwater ter beschikking wordt gesteld. Hij meent dat eventuele schade daarbij is ingecalculeerd.

De heer DIJKS zegt dat onderzoek door de waterleidingmaatschappij heeft opgeleverd dat niet kan worden aangetoond dat er schade is. Hij wacht verder af.

De heer LANGENKAMP heeft gehoord dat in deze zaak geen activiteit vanuit het provinciehuis te bespeuren is. De mensen waarmee gecommuniceerd zou moeten worden, zeggen dat er niet gecommuniceerd wordt.

De heer DIJKS heeft de vorige week twee brieven gezien, een voor een bepaalde groep en een voor alle deelnemers aan de conferentie.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

Integrale zonering landelijk gebied, land- en tuinbouw, Ruimte voor ruimte, landschap en windenergie

De heer HORNSTRA stelt vast dat de Nota ruimte tot 2030 gaat en het POP over een wat kortere periode. Zijn fractie gaat nog steeds uit van een zekere maakbaarheid van het land, met het primaat bij de politiek. Publiek belang en maat-

schappelijke waarden zijn de uitgangspunten voor zijn fractie bij het nemen van planologische beslissingen. De zonesystematiek is een instrument voor de uitwerking. Er is een breed draagvlak voor, maar zij is geen doel op zichzelf. In de inspraak is hem opgevallen dat vooral boeren, maar soms ook burgers zich benadeeld voelen. Hij vraagt of er een bandbreedte is om knelpunten op te lossen. Gebiedsgerichte oplossingen staan hoog in zijn vaandel, maar er zijn ook problemen, zoals Bruntinge, waar geen draagvlak is voor de zone-indeling. Hij vraagt om een reactie van het college op de inbreng van een aantal boeren, zoals de heren Kraaij en Kamp.

Een sterke landbouw is goed voor de economie en voor het open landschap. Hij verwacht dat op termijn boerenbedrijven moeten worden ondersteund vanwege hun belang voor de plattelandsontwikkeling. Hij acht het clusteren en uitruilen van functies noodzakelijk.

Hij heeft dan ook geen moeite met de plannen voor de Veenkoloniën, als aan een aantal criteria wordt voldaan. De gemeenten spelen daarbij een belangrijke rol.

Hij juicht de mogelijkheid tot vergroting van bouwblokken voor agrarische bedrijven tot anderhalve hectare of zelfs meer toe. Ook de terugbouwregeling tot 25% vindt hij een goed uitgangspunt. Misschien kan op sommige plaatsen wel eens een uitzondering worden gemaakt, maar de verrommeling van het landschap moet worden tegengegaan.

Hij ziet de brochure van NLTO en de Drentse Milieufederatie over Ruimte voor ruimte als een goede start. Hij verzoekt het college wat daar staat uit te werken. De vraag naar meer zorgboerderijen moet worden gezien in het ruimere perspectief van zorg. Er moet goed worden afgestemd met bestaande zorgvoorzieningen. Landbouw en natuur worden soms als volstrekte tegenpolen afgeschilderd. Hij geeft een compliment aan de instanties die hebben samengewerkt om gemeenschappelijke belangen tot hun recht te laten komen. Natuurlijk zijn er spanningsvelden. Hij hoort graag het standpunt van het college over de verwerving van gronden versus agrarisch natuurbeheer, de consequenties van het verdwijnen van de bruto EHS, de robuuste verbindingzones en de status van de ruime jas-gebieden in relatie tot de EHS. Kan een eventuele nieuwe nitraatrichtlijn een element zijn in de strijd tegen vermeting en verzuring? Hij ziet geen reden om over de

intensieve veehouderij een ander standpunt in te nemen dan het college.

Het begrip duurzame energiehuishouding verdient in zijn ogen een nadere precisering. Hij wil de discussie over de locatiekeuze voor een afvalverbrandingsinstallatie (AVI) nog niet sluiten. De oprechte zorg voor een duurzame energiehuishouding speelt ongetwijfeld een grote rol bij de vele reacties over de mogelijkheden van windenergieparken. Zijn fractie wil in principe voldoen aan de Bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie(BLOW)-norm, sluit meer vermogen niet uit, wil eerst zien wat de mogelijkheden van de locatie Coevorden zijn en als dat niet lukt zien of een andere locatie mogelijk is. Goed nabuurschap vindt zij zeer belangrijk. Nieuwe initiatieven kunnen alleen mogelijk worden gemaakt als van tevoren criteria zijn vastgesteld voor de omgevingskwaliteit.

De heer WIJBENGA is blij met de omschrijving van de zones. Hij vraagt wat nu precies als een hulpmiddel wordt beschouwd bij bijlagen en kaarten.

Na wat hij de afgelopen dagen op radio en televisie over de landbouw heeft gehoord, vraagt hij zich af of het voor de mensen nog wel te begrijpen is. De Wet amoniak en veehouderij(WAV)-kaart is uit het POP gehaald, maar er zal zeker nog over gesproken worden in de toekomst. In de inspraak waren er schrijnende reacties. Er zijn bedrijven die al veel investeren in milieumaatregelen. Door het Europese Unie(EU)-beleid kunnen zij maar met moeite het hoofd boven water houden. Een kleine verschuiving van de zonering kan een oplossing zijn. Dat hoeft niet aan de gemeenten te worden overgelaten. Dan moet er maar eens ruzie komen met Den Haag. Hoe gaat het college om met bedrijven als flankerend beleid onvoldoende is? Vooral bedrijven met een goed perspectief moeten kansen krijgen, bijvoorbeeld door regelgeving in de beekdalen. Sommige zaken worden zijn inziens te uitgebreid geregeld. Ondernemers weten zelf wel waar zij hun geld aan uitgeven. Hij wijst op kaart 14, waar zeer gedetailleerd functies worden aangegeven. Door van gemeenten en waterschappen te vragen tot op postzegelniveau het beleid te vertalen in ruimtelijke beheersplannen komt de provincie zijn inziens wel dicht in de buurt van de gemeentelijke autonomie. De lokale bevolking wordt gepasseerd bij het naar eigen inzicht inrichten van de omgeving.

Om een redelijke inkomenspositie te behouden kan het voor een grondgebonden bedrijf noodzakelijk zijn een tweede tak te beginnen, in de vorm van intensieve veehouderij.

De provincie Groningen heeft in het provinciale plan een beleidskader opgenomen, waardoor het mogelijk is een stal te beginnen met een oppervlak van 2.700 m². Het gaat vooral om bedrijven in zone 1 waarbij het primaat bij de landbouw ligt. Hij pleit voor een grote mate van terughoudendheid.

De heer SMIDT is het bij POP I opgevallen dat het CDA tegen het creëren van ruimte voor de akkerbouw om met intensieve veehouderij te beginnen was. Het legde toen het primaat bij de melkveehouderij.

De heer WIJBENGA herinnert eraan dat Groningen en Drenthe zich in die tijd nogal ongerust maakten over de mogelijkheid van een grote invasie van intensieve veehouderij uit Brabant. Het mestbeleid is sindsdien veranderd. Er worden nu begrenzingen aangegeven in oppervlakte. Groningen en Drenthe zouden de Veenkoloniën op dezelfde manier moeten behandelen en ook aan de Drentse kant mogelijkheden voor de ondernemers moeten scheppen.

De heer SMIDT stelt vast dat wat de heer Wijbenga nu voorstelt aardig samenvalt met wat de VVD destijds voorstelde.

De heer WIJBENGA herhaalt dat de omstandigheden veranderd zijn. Zijn voorstel tot versoepeling is bedoeld voor de Veenkoloniën. Hij wil ondernemers in zone 1 de ruimte geven voor hun normale, reguliere bedrijfsvoering, waarbij zij worden uitgezonderd van de verplichting van bijlage C en de bijbehorende kaarten.

Eerder is in de staten al gediscussieerd over de vraag of in Drenthe strengere regels moeten worden toegepast dan vanuit Den Haag of Brussel worden opgelegd. Hij zou voor de zones 1 en 2 liever spreken over generieke landelijke milieuwetgeving. Hij legt liever geen extra maatregelen op.

Veehouderijen zijn in sommige gevallen ter wille van het dierenwelzijn min of meer gedwongen investeringen te doen. Hij vraagt of voor die gevallen als men hetzelfde aantal eenheden wil aanhouden niet een aanpassing van regels mogelijk is.

De regel dat agrarische bedrijven hun bouwblokken uitbreiden tot maximaal anderhalve hectare kan naar zijn mening ruimer worden toegepast, namelijk ook voor intensieve veehouders in de zones 3 en 4, althans voorzover zij ontwikkelingsperspectief hebben.

De Ruimte voor ruimte-regeling is complex. In 2003 heeft de commissie gepleit voor een ruimere regeling. In het voorliggende stuk heeft die regeling alleen betrekking op sloop van gebouwen. Net als de heer Hornstra verzoekt hij het college, aan de hand van de brochure tot een ruimere regeling te komen. Uit de pers zou men de indruk kunnen krijgen dat hij heeft gepleit voor de bouw van 250 extra woningen op het platteland, maar dat is niet het geval.

De heer SMIDT is uitermate tevreden over de herstelde globaliteit. De zonegrens uit POP I is op een gegeven moment door gerechtelijke uitspraken een harde grens geworden. De teksten zijn nu goed aangepast. Gemeenten en waterschappen krijgen beleidsruimte. Door de inspraak kan hij zich niet aan de indruk onttrekken, dat in bepaalde gevallen zich zoneverschuivingen hebben voorgedaan als gevolg van verwervingen door terrein-beherende organisaties. Hij zou daar grote problemen mee hebben. In de verkiezingscampagne hebben leden van het college ook betoogd dat het niet zou moeten.

Hij is nog niet helemaal tevreden over de invullingen van de zones. In het betoog van de heer Hornstra hoorde hij heel weinig dat hem niet welgevallig was. Wat betreft de ontwikkeling van grondgebonden landbouw in de zones 1 en 2 en van de recreatie moet het primaat bij de economie liggen. Andere functies, zoals de aanleg van bossen en landgoederen, moeten daar niet plaatsvinden. De zones 1 en 2 kunnen nodig zijn om natuur in andere zones te dienen.

De heer HORNSTRA zegt dat de interpretatie van de heer Smidt nu verder reikt dan de zijne.

De heer SMIDT vraagt of de heer Hornstra wel aanpassingen van het POP wil.

De heer HORNSTRA verwacht dat zijn fractie, net als die van het CDA, nog met concrete voorstellen zal komen. Hij vindt ook dat er naar een langere

periode dan die van het POP moet worden gekeken. Er moet een vervolg komen op het symposium Drenthe 2030 plus van het vorig jaar. Hij denkt aan de gevolgen van klimaatveranderingen voor water, energie en ruimtelijke ordening.

De heer SMIDT zal amendementen uitdelen, onder andere over de bijlage C, de materialisatie van de verbodslijn en de positie van de intensieve veehouderij. Hij wil stoppen met nieuwe ecologische verbindingzones in de zones 1 en 2 en het primaat van landbouw en recreatie daar bevestigen.

Hem is volslagen onduidelijk wat het veranderen van een resultaatsverplichting in een inspanningsverplichting wat betreft de doelstelling van zes kiloton ammoniakemissie in 2010 inhoudt en hoe die in het beleid neerslaat. Opmerkelijk is dat in de tekst acht keer wordt verwezen naar een kaart die niet in het POP zit. Het argument dat die kaart niet was vastgesteld is komen te vervallen. Die kaart lijkt erg op een beleidsbeslissing, want voor het eerst is de EHS op perceelsniveau door de provincie vastgelegd op een kaart. Hij wijst erop dat er op basis van de agenda Vitaal platteland een taakstelling is tot het ontsnipperen en herbegrenzen van de EHS.

Het beleid voor vrijkomende agrarische bijgebouwen en de Ruimte voor ruimte-regeling lopen een beetje door elkaar. Hij heeft zich eerder voorstander betoond van het zo ruim mogelijk hergebruiken van vrijgekomen gebouwen, voorzover ze niet ontsierend zijn en passen in het landelijk gebied, om kapitaalvernietiging te vermijden en de waarde van bedrijfsgebouwen in stand te houden. Het college is een heel eind in die richting gekomen. Bedrijfsgebouwen die verlaten worden als gevolg van de ammoniakkaart kunnen zo nog een andere functie krijgen.

Gelukkig zijn meer fracties geen voorstander van een derde nationaal park in Westerveld, ook al omdat nationaal het draagvlak ontbreekt. Hij zal een amendement indienen. Hij vindt het een rare constructie dat het SGR en Vitaal platteland naast elkaar gehanteerd moeten worden. Hij ziet nog geen oplossing voor de problemen in het gebied van de Drentse Aa, waar men enerzijds een kleinschalig natuurlandschap wil handhaven en anderzijds de agrarische sector daarvoor nodig heeft. De landbouw wordt daar zijn inziens geen goed perspectief gegund.

De heer LANGENKAMP heeft van de gedeputeerde gehoord dat het SGR nu het vigerende plan is voor het derde nationaal park. Hij hoopt dat de gedeputeerde daar haar best voor blijft doen. Hij herinnert aan het aanbod van de wethouder van de gemeente Westerveld om mee te denken.

De heer WIERINGA merkt op dat die wethouder niet voor een nationaal landschapspark is. Die wil bij de plannen betrokken worden om te voorkomen dat het derde park er komt.

Volgens de heer LANGENKAMP is dit absoluut onjuist. Hij ziet voor Drenthe een taak weggelegd in het gebruik van windmolens. Hij vraagt zich af of het militaire complex in Coevorden er de meest geschikte locatie voor is. Hij vond de presentatie van Nuon over het Vlieg huisplan zeer interessant. Dat sluit aan bij een bestaand windpark in Duitsland. Er is geen nabuurschapproblematiek.

De heer SMIDT vraagt zich af of het verstandig is deze optie plompverloren nu te noemen. Heeft de heer Langenkamp alle andere opties ook gewogen?

De heer LANGENKAMP zegt dat zijn fractie een afweging heeft gemaakt. Hij weet niet aan welke andere locaties de heer Smidt denkt. De locatie langs de A28 is een jaar geleden al afgewezen. Hij staat wel achter de pilot die voor Borger-Odoorn zou kunnen worden ontwikkeld, maar die is niet te combineren met windmolens. Er blijft dan niet veel over.

De heer SMIDT lijkt het niet verstandig deze optie al zo stellig te noemen.

De heer WIERINGA vraagt waarom de heer Langenkamp al kiest voor een plan van Nuon. Er zijn ook plannen ingediend door individuele boeren.

De heer LANGENKAMP vindt dat Vlieg huis aan veel voorwaarden voldoet.

De heer HORNSTRA vraagt of de heer Smidt het eens is met zijn visie op windenergie.

De heer SMIDT houdt vast aan het BLOW-akkoord. Als dat niet lukt, vallen andere opties te overwegen.

De heer LANGENKAMP beschouwt het POP als neutraal op het punt van de AVI te Coevorden. Volgens hem moet de toelaatbaarheid van een installatie daar worden afgeleid uit de totale context van het POP.

De heer WENDT beklemtoont het economische en maatschappelijke belang van de landbouw voor de provincie. Er moet daarom een toekomstgericht beleid voor de landbouw zijn. Hij vraagt zich af of dit met het POP voldoende wordt bereikt, maar ook of alle wensen van landbouwers wel gehonoreerd moeten worden. Hij is blij met de verruiming van de bouwblokken tot 150 m², maar vraagt zich af wie bepaalt of het noodzakelijk is om nog meer ruimte te gebruiken. Hij hoopt dat dit de ondernemer is. Dat na sloop van agrarische bebouwing slechts een kwart mag worden teruggebouwd is zijn inziens in bepaalde situaties een belemmering. Hij pleit voor een ruimere norm. Hij vraagt hoeveel ruimte nog overblijft voor landbouwers als de robuuste EHS-zones worden gerealiseerd. Wat moet worden verstaan onder een symbolische verbindingszone bij Zuidwolde? De realisatie van de EHS zou op de steun van NLTO en de agrarische jongeren kunnen rekenen, maar vorige week woensdag is het plaatsen van handtekeningen toch weer misgelopen. Wat moet worden gedaan voor landbouwbedrijven die door de wisselende visies van de overheid in de loop der jaren klem komen te zitten vanwege een bosje hier of daar? Hoe ver kan de provincie gaan met het leveren van maatwerk? Hij dringt aan op betere communicatie.

In de inspraak heeft hij meer landbouwers gehoord over de windmolens dan over de zones. Hij vraagt zich echter af of zoveel winst te halen valt uit die het landschap ontsierende molens. De wind is wisselvallig. Elektriciteit kan niet opgeslagen worden. De milieuwinst is zeer gering. De huidige bijdrage van windenergie in Nederland is slechts 2% van het elektriciteitsverbruik en een 0,5% van het totale energieverbruik. Hij is daarom niet gecharmeerd van enorme hoeveelheden windmolens in Drenthe. Als eerste alternatief voor het project in Coevorden ziet hij het project in Schoonebeek, aansluitend bij de Duitse molens. Hij vraagt zich af of de globale zonering straks in het persoonlijk overleg een reddingsboei zal blijken te zijn voor de landbouwers of in de discussie nu een zoethoudertje voor provinciale statenleden en de bewoners van het platteland is. Er is onrust

en angst ontstaan rond het idee van vrijwillige medewerking aan de invulling van de robuuste verbindingzones voor de EHS. Als het echt vrijwillig was, zou dat niet nodig zijn.

In het POP wordt aandacht besteed voor de economische continuïteit van recreatie en landbouw in zone 3. Ook hierover is echter onrust. Is er wel vertrouwen in dergelijke mooie zinnen? Zullen geen provinciale eisen gesteld worden boven Haagse of Brusselse regels uit?

Hij hoopt dat zorgboerderijen op het platteland een goede toekomst zullen hebben.

Mevrouw TIMMER beseft dat er spanningen zijn, maar vindt dat in het POP op een verantwoorde wijze met verschillende belangen wordt omgegaan. Er zijn nu eenmaal allerlei verscherpte eisen op het gebied van milieu, Europese regelgeving, verplaatsing, het totale areaal van bedrijven enz. Zij wil vooralsnog voorzichtig zijn met het plaatsen van windmolens om de agrarische problematiek op te lossen. Zij waarschuwt tegen een aantasting van het landschap, maar wenst wel verder onderzoek naar de mogelijkheden.

Haar fractie doet een klemmend beroep op het college om de ontwikkeling en toepassing van gentechnologie in de Drentse landbouw voorzover mogelijk te voorkomen. D66 is voornemens in het najaar een conferentie over dit onderwerp in het provinciehuis te organiseren, met voor- en tegenstanders.

De heer HAIKENS vraagt of mevrouw Timmer dergelijke signalen ook afgeeft aan landelijke bestuurders van D66, want die denken er volgens hem iets anders over.

Mevrouw TIMMER vermoedt dat de fractie van de VVD ook niet altijd precies hetzelfde denkt als de landelijke bestuurders. De uitkomsten van de provinciale bijeenkomst zullen zeker worden doorgeleid naar het landelijke niveau van de partij. Zij pleit voor maatwerk met de Ruimte voor ruimte-regeling. Drenthe hoeft niet zelf het wiel uit te vinden.

Het landschap wordt niet alleen door de natuur en cultuurhistorie bepaald, maar ook door de boeren. Zij ziet de provinciale Nota Landschap als het middel bij uitstek om hier aan te werken. Zij vraagt aandacht voor de Nota Belvédère.

De heer SMIDT vraagt of de fractie van D66 wijziging van het POP op het punt van de gentechnologie wenst.

Mevrouw TIMMER weet hoe andere fracties erover denken. Het is het overwegen waard om in de plenaire behandeling een voorstel te doen.

De heer POPKEN constateert dat door bedrijfsbeëindiging in de landbouw veel grond vrijkomt. Diverse natuurorganisaties zitten dan op het vinkentouw. Blijkbaar worden vrij gemakkelijk wijzigingen van zonegrenzen doorgevoerd als zij de vrijkomende grond eenmaal in hun bezit hebben. Als zij een draagvlak in de agrarische wereld willen creëren, moeten zij het zo niet doen. Hij vraagt hoe het staat met de ontwikkeling van het stappenplan voor veehouderijbedrijven die in de knel zijn gekomen door de WAV en de 250-m-zone.

Hij steunt initiatieven om in agrarische bedrijfsgebouwen die leegkomen bedrijfsvestigingen van een andere aard mogelijk te maken.

Drenthe heeft een taakstelling voor windenergie van 15 megawatt, waarvan het de vraag is of die geheel in Coevorden kan worden verwezenlijkt. Agrariërs in andere provincies en in Duitsland richten om economische redenen windmolens op. Hij wijst het plaatsen van solitaire molens in het mooie Drentse landschap echter af. Behalve in Coevorden en Vlieghuis ziet hij mogelijkheden in de Wijk en Beilen.

De heer DE JONG pleit er naar aanleiding van de inspraak voor, zonegrenzen waar daar heftig over gedebatteerd is wat te verschuiven. Het zijn immers globale aanduidingen.

De heer LANGENKAMP meent dat dit in tegenspraak is met het beginsel om van onderop te werken. De provincie gaat dan immers toch precies de grens bepalen.

De heer DE JONG is van mening dat soms wat te strikt wordt vastgehouden aan contouren die men plaatselijk, met goede argumenten, niet wil.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat bijvoorbeeld bij Zuidwolde enorme ruimte wordt gelaten.

De heer DE JONG vindt dat dit op zulke plekken niet zou moeten. Hij verschilt kennelijk van mening met de heer Langenkamp.

De locatie Coevorden voor de opwekking van windenergie lijkt hem voorlopig voldoende. Mocht er meer nodig zijn, dan moet worden gezocht naar gebieden waar het landschap het minst wordt verstoord.

Hij steunt elk initiatief waardoor zorgboerderijen beter van de grond kunnen komen. De opmerkingen van het CDA over dierenwelzijn spreken hem aan. Hij zou die graag verder uitgewerkt zien. Het platteland kan alleen vitaal blijven als de gebruikers, de boeren, voldoende mogelijkheden hebben. Hij vraagt het college, daaraan meer prioriteit te geven.

De heer WIERINGA verwijst naar de vele zienswijzen waarin sprake is van foutieve zone-indelingen, bijvoorbeeld die van de heer J.W. Vreugdenhil (O.50) en van de Maatschap Hartlief-Lammers (O.171). Zone 1 is foutief in zone 2 ingedeeld. Dit bedrijf is het afgelopen jaar verplaatst voor de natuur in Lieveen. Hij gaat ervan uit dat deze fouten voor de vaststelling van het POP hersteld worden. Bedrijven die nog kortgeleden zijn verplaatst voor natuur worden nu alweer geconfronteerd met beperkingen (O.193 en O.128). Hij gaat ervan uit dat deze beperkingen worden weggenomen voordat het POP wordt vastgesteld. De boeren hebben er veel moeite mee dat de provincie Drenthe extra eisen stelt boven de landelijke en Europese normen. Zij mogen ook niet in hun werkzaamheden gedwarsboemd worden door het opnemen van nieuwe landgoederen.

De heer PETERS vraagt of de heer Wieringa voorstellen gaat doen voor tekstwijzigingen.

De heer WIERINGA antwoordt dat bijvoorbeeld in Gelderland de vaststelling van het POP is uitgesteld in verband met de Nota ruimte. Misschien is het ook in Drenthe niet zinvol om het POP op 7 juli vast te stellen, ter wille van zorgvuldige besluitvorming over de inspraakreacties.

De heer PETERS is verbaasd dat de heer Wieringa daar nu mee komt en niets heeft gezegd bij zijn algemene inleiding.

De heer BEUMERS pleit ervoor in het POP vast te leggen welke delen van Drenthe geschikt zijn voor het opwekken van windenergie. De procedures die daarvoor nodig zijn zouden in die gebieden zelf gevoerd moeten worden. Naast windenergie ziet hij mogelijkheden tot energieopwekking door middel van warmtepompen, gekoppeld aan zonnenergie.

Mevrouw HAARSMA erkent dat de situatie rond Ruimte voor ruimte complex is. In POP I was nog niets geregeld. Door opnemings in POP II kunnen gemeenten een kwaliteitsslag maken. De uiteindelijke doelstelling is de vermindering van het aantal ongewenste agrarische bijgebouwen. Zij ziet vele goede redenen om het beleid aan de gemeenten te laten. De staten vragen het college enerzijds om minder regelgeving en meer ruimte. Die ruimte moet dan aan de gemeenten worden gelaten om gebiedsgericht maatwerk te kunnen leveren. Anderzijds wordt nu toch weer om veel meer dichtgetimmerde regelingen gevraagd. Zij begrijpt best dat bepaalde regelingen best generiek kunnen zijn, maar zij ziet die liever niet.

De heer SMIDT meent dat de Ruimte voor ruimte-regeling ook kon ontstaan door gebrek aan ruimte op veel plaatsen voor woningbouw. Drenthe maakt het provinciale woningcontingent echter niet vol. De lokale schaarste is heel gering. Het college komt nu echter met een regeling die wordt gedreven door het gemeentelijk belang. Hij gelooft niet zo dat een gemeenteraad een bouwkwavel beschikbaar gaat stellen om een lelijk bedrijfsgebouw te kunnen afbreken. Als de gemeente dat zo belangrijk vindt, kan zij ook een sloopsubsidie-regeling of zoiets instellen.

Mevrouw HAARSMA is het daarmee wel eens. Het is echter ook een gemeentelijk belang dat het beleid goed georganiseerd en uitgevoerd wordt. Voorts heeft de betrokken agrariër een belang. Zij kent ook voorbeelden waarin bestemmingsplanwijzigingen nodig zijn. In de reconstructiegebieden is de situatie heel anders dan op de Drentse schaal. Zij weet niet hoeveel knelpunten of probleemgebieden er zijn. Zij heeft niet het gevoel dat de problemen de provincie boven het hoofd zouden groeien.

De heer SMIDT zegt dat in de praktijk voor de verplaatsing van agrarische bedrijfsgebouwen uit natuurgebieden vaak niet het budget voor natuurontwikkeling wordt gebruikt, omdat dat blijkbaar onvoldoende mogelijkheden biedt. De bedrijven binnen de EHS die beëindigd zijn waren veelal van boeren die toch al wilden stoppen. Hij vraagt of het college zou instemmen met financiering van bedrijfsverplaatsingen of verplaatsingen van campings met een unieke locatie in het landelijk gebied. Hij praat dan over groot geld en niet over een kaveltje in een dorp.

Mevrouw HAARSMA weet dat in andere provincies projectontwikkelaars al bedrijven opkopen, zodat die uit de natuur kunnen en recreatiebedrijven zich aan de rand kunnen vestigen.

Zij vermoedt dat zoiets in Drenthe ook zal gaan gebeuren. Als ergens een groot knelpunt is, wil het met alle betrokken partijen bekijken wat er mogelijk is. Daarbij zal maatwerk geboden zijn, want in verschillende delen van de provincie kunnen de problemen heel verschillend zijn.

Een generieke regeling maken aan de hand van de brochure van NLTO en Milieufederatie gaat haar op dit moment te ver.

De heer LANGENKAMP zegt dat in een voorbeeldregeling richtlijnen kunnen worden opgenomen. De gemeenten werken die dan uit. Hij vindt dat geen generieke regeling.

Mevrouw HAARSMA wil de verantwoordelijkheid om te bepalen wat erin komt en wat niet aan de gemeenten laten. De provincie toetst later of dat wel of niet kan. De gemeenten zijn best in staat om aan de hand van het karakter van hun gebied, bijvoorbeeld grote akkerbouwbedrijven in de Veenkoloniën en melkveehouderijen in de omgeving van Ruinen, hun eigen regelingen te maken. Er moet een kwaliteitsslag worden gemaakt, om de agrarische verbouwing te verbeteren en landenschappelijk in te passen. Zij ziet graag pilots tegemoet.

De heer LANGENKAMP vindt de nieuw voorgestelde regeling beter dan wat nu in het POP staat.

Mevrouw HAARSMA vindt een vergelijking niet mogelijk. Het college heeft contouren aangegeven, waarbinnen maatwerk kan worden geleverd.

Sommige zaken zijn al lang in bestemmingsplannen geregeld. Zij sluit ook niets uit.

De heer WIJBENGA is het eens met de heer Langenkamp dat in het POP iets anders staat dan in de brochure. Hij verwacht dat dit verwarrend is voor de gemeenten. De provincie moet coördineren. Zijn inziens is ook een zekere uniformiteit in de gemeentelijke regelingen nodig. Bovendien voelt hij wel enig wantrouwen tegenover de vrije markt. Hij roept het college op om de uitgestoken hand van NLTO en Milieufederatie te grijpen.

Mevrouw HAARSMA zegt dat het college piketpalen heeft geslagen waarbinnen de gemeenten een kwaliteitsslag kunnen maken, aan de hand van drie uitgangspunten. Volgens haar hebben de gemeenten de brochure al gekregen. Die kunnen zij gebruiken bij hun beleid. De gemeenten kunnen sloopnormen en locaties bepalen. Dat hoeft de provincie niet te doen. Een gemeente gaat dan samen met de betrokken agrariër aan de slag. In Amen heeft een oud-gedeputeerde ervoor gepleit de verantwoordelijkheid bij Ruimte voor ruimte zoveel mogelijk aan de gemeente te laten. Haar inziens biedt het POP meer ruimte om zorgboerderijen te realiseren. Een knelpunt ligt bij de zorginstellingen zelf. Er wordt zelfs gesproken over branchevervuiling. Er zouden door de zorgboerderijen klanten worden weggepikt. Er zijn problemen rond de financiering, bijvoorbeeld de persoonsgebonden budgetten. Er zijn gemeenten die niet staan te trappelen om een zorgboerderij te realiseren. Het college stimuleert de realisering van zorgboerderijen graag, maar kan sommige punten niet zo maar even regelen.

De heer SMIDT is verbaasd dat mevrouw Haarsma in de bres springt voor instellingen die bezwaren hebben tegen andere instellingen, die goedkoper een beter product aanbieden.

Mevrouw HAARSMA wil de marktwerking niet frustreren, maar het gaat voor de betrokken instellingen om behoorlijke budgetten.

Mevrouw EDELENBOSCH moet het van het hart dat na het vaststellen van het POP, op 7 juli of op een ander moment, de ontwikkeling niet stil zal staan. Het POP biedt kaders, bijvoorbeeld voor de uitvoering van gebiedsgericht beleid. Binnen wet-

en regelgeving worden mogelijkheden en kansen gezocht, maar als er in een gebied veel draagvlak is voor een bepaalde maatregel en het POP daaraan in de weg staat, is zij altijd bereid wat te schuiven. Dat is echter de afgelopen vier jaar nooit nodig geweest. Iedereen is gefocust op de grenzen, maar in de praktijk valt het ontzettend mee.

Zij onderstreept dat de landbouw belangrijk is voor Drenthe. 70% van de grond is in beheer bij de boeren. Het POP biedt de landbouw meer ruimte, maar niet iedereen krijgt zijn zin.

Het schrappen van alle regelgeving die boven het rijksbeleid uitgaat zou in Drenthe tot een enorme nivellering leiden. Drenthe heeft een specifiek karakter. Er is meer dan de rijksregelgeving nodig om dat te beschermen.

De heer WIJBENGA vraagt wat er eigenlijk mis zal gaan als alle regelgeving die boven de Europese en nationale regelgeving uitgaat wordt geschrapt.

Mevrouw EDELENBOSCH geeft aan dat in het POP op een beperkt aantal punten met argumenten is gesteld dat de provincie toch wat meer doet. Dat is een politieke keuze, gedaan omdat Drenthe een speciale provincie is qua natuur, milieu, water enz.

De heer BAAS kan mevrouw Edelenbosch op dit punt wel volgen. Voor unieke zaken kan een deeloplossing door middel van een specifieke regelgeving nodig zijn. Hij vraagt zich echter af waarom dat wel geldt voor de landbouwsector en niet voor de sector recreatie, zoals hij bij de algemene beschouwingen heeft gehoord.

Mevrouw EDELENBOSCH komt daar later nog op.

De heer WIERINGA meent dat door de extra regels in de provincie Drenthe mensen in de problemen komen. De provincie Drenthe is prachtig, maar de Utrechtse heuvelrug en de Veluwe zijn dat ook.

Mevrouw EDELENBOSCH voert aan dat Utrecht ook een eigen regelgeving bovenop de landelijke regelgeving heeft.

De heer WIERINGA is van oordeel dat de extra regels nergens zo zwaar zijn als in de provincie Drenthe.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat er in de zone-systematiek wel degelijk een zekere bandbreedte is om knelpunten op te lossen. Er wordt meermaals naar bijlage C, met de vijf kaarten, verwezen. Zij adstrueert dit met een verwijzing naar het toedelingsonderzoek in het dorp Buinen, waar nog drie boeren in het dorp zelf gevestigd zijn. Zij moeten uitbreiden. Een woont op de es, een is uitgeplaatst en een heeft er ruimte gekregen aan de rand van het dorp, waar dat volgens het POP niet zou passen. Die boer wilde echter heel graag in het dorp blijven. Om dit knelpunt op te lossen is gebruikgemaakt van de ruimte die door de twee andere boeren op de es is vrijgemaakt. Dit is een voorbeeld van een gebiedsgerichte oplossing, met draagvlak in het gebied. Bij het vaststellen van het POP kunnen dergelijke knelpunten echter niet door middel van generieke regels worden opgelost. Met alle partners wordt eigenlijk dagelijks onderzocht wat er mogelijk is. Voor de situatie in Bruntinge verwijst zij naar de Nota van beantwoording. Bijvoorbeeld de heer Kamp gebruikt niet een klein stukje van een zone, waardoor hij als grensgeval beschouwd zou kunnen worden. Meer dan de helft van zijn bedrijf ligt tegen een natuurgebied aan, midden in de ammoniakzone. Zij heeft er echter moeite mee om in de commissie op individuele gevallen in te gaan.

De heer BAAS heeft daar begrip voor. Hij vraagt echter of in individuele gevallen wordt gestreefd naar een zo goed mogelijke oplossing.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt bevestigend. Aan de hand van de inspraak van vorige week maandag wordt opnieuw nog eens bekeken of er fouten zijn gemaakt, of de zonering wel klopt enz. Dat gebeurt iedere keer na inspraakavonden of het ontvangen van reacties. Zij neemt er geen gif op in dat nergens meer een foutje te vinden zal zijn. De portefeuille landbouw is niet hetzelfde als de portefeuille boertje pesten. Soms houdt het echter op.

De heer BAAS is blij met deze uitspraak.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat het college wat de clustering van energie betreft hetzelfde standpunt huldigt als Borger-Odoorn. In de Stuurgroep Veenkoloniën is afgesproken dat wordt nagegaan of een pilot mogelijk is, echter niet in combinatie met de windmolens daar.

Met het Rijk wordt overleg gepleegd over de relatie tussen de verwerving en het beheer van gronden. De minister wil zoveel mogelijk gelegenheid geven tot agrarisch beheer of particulier beheer. Het is natuurlijk heel onlogisch om de laatste 5 ha in een begremsd gebied van een terreinbeheerder door een andere particulier te laten beheren. De bruto EHS kan heel goed verdwijnen. De begrenzungen waren de afgelopen jaren steeds globaler. Inmiddels zijn alle EHS-gebieden via inspraakprocedures en beargumenteerd begremsd.

De status van de ruime jas-gebieden vervalt voor een deel, misschien ook voor de essen en de weidevogels, maar er wordt nog steeds over gediscussieerd met het Rijk. De provincie vindt dat zij in ieder geval de functie landbouw moeten houden. In de Nota ruimte en in Vitaal platteland geeft het Rijk aan dat deze gebieden in de EHS moeten worden geplaatst. In september wordt verder overlegd.

Zij is blij dat de heer Hornstra het standpunt van het college over de intensieve veehouderij steunt. Over de hulpmiddelen kunnen lange discussies worden gehouden. Het Drentse landschap heeft soms heel bijzondere waarden: archeologisch, cultuurhistorisch enz., die vastgelegd zijn op de vijf kaarten bij bijlage C. Ook in zones 1 en 2 wil zij rekening houden met die waarden.

De heer SMIDT memoreert dat bij het vorige POP op de gebiedskenmerkenkaarten van de zones 1 en 2 steeds werd aangegeven dat een gebied besloten of open was. Verzoeken om stichting of uitbreiding van een boerderij werden de ene keer afgewezen, omdat het gebied open was en de andere keer omdat het besloten was. In de tekst staat nu dat het hanteren van bijlage C niet mag leiden tot een beleid dat niet past bij de zone. In de praktijk is dat wel altijd gebeurd. Dan is het geen hulpmiddel meer.

De heer WIJBENGA vindt dat het mogelijk moet zijn dat toeristische bedrijven zich bijvoorbeeld in de Veenkoloniën vestigen. Blijkbaar wordt zo'n bedrijf daar nu geweigerd vanwege de verstoring

van het landschap, op basis van bijlage C. Hij wil weten hoe daarmee wordt omgegaan.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat over de recreatie afspraken zijn gemaakt. Er moet rekening worden gehouden met vastgelegde waarden. Er is een pilot Westerveld. Tot haar verbazing hoorde zij dat er bezwaren zijn in zone 1, ook van agrariërs. Zij ziet dus al weer een nieuw punt van spanning. Er is maar een klein aantal initiatieven. Door de bank genomen worden die op een goede manier geëquipeerd. Daarbij zitten gebiedsgericht waterschappen, terreinbeheerders, boeren en gemeenten met elkaar aan tafel. Zij blijft graag het beleid uitleggen, maar bijvoorbeeld vorige week woensdag is het misgelopen - de heer Wendt doelde daarop - doordat zij van niets wist. Er zou een brief zijn gekomen, maar die was er toen niet.

De heer WIERINGA meent dat de gedeputeerde er iets aan moet doen als zo'n brief er niet op tijd is.

Mevrouw EDELENBOSCH vindt dat de heer Wieringa nog maar eens moet nadenken over die uitspraak. Ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid.

De heer WIJBENGA vindt het POP erg gedetailleerd, maar de oplossing die bijvoorbeeld voor Buinen gevonden is vindt hij een goede. Als die exemplarisch is voor de wijze waarop de gedeputeerde met dergelijke problemen omgaat, vinden zij elkaar wel.

Mevrouw EDELENBOSCH betoogt dat ook Europees en rijksbeleid ertoe kunnen leiden dat het POP soms gedetailleerd is. De recreatie wijt veel problemen aan de extra regelgeving van de gemeenten, maar een recreatiebedrijf binnen de EHS moet rekening houden met de vogelrichtlijn en de habitatrichtlijn. Zij is altijd bereid via de aangekondigde salderingsmethode te trachten ruimte die over is te benutten.

Zo goed als de provincie Drenthe eigen beleid heeft naast het rijksbeleid, komt in de Veenkoloniën tot uiting dat de provincie Groningen anders is dan de provincie Drenthe, ondanks de samenwerking over de grens heen. Drenthe heeft er met veel argumenten voor gekozen het bestaande beleid voor de intensieve veehouderij daar te handhaven. Inplaatsing in de Veenkoloniën is

mogelijk als daarmee een knelpunt elders wordt opgelost.

In de Nota van beantwoording is aangegeven dat waar dat nodig is voor dierenwelzijn de criteria voor uitbreiding van gebouwen voor intensieve veehouderij worden aangepast, mits de fokcapaciteit niet groter wordt.

Zij mag niet zeggen dat zonegrenzen nooit zijn aangepast vanwege aankopen door terreinbeheerders, maar in principe gebeurt dat niet. Voor natuurbeheer wordt een vergoeding gegeven. Drenthe is maar spaarzaam bedeed met hectares. In het gebiedsplan wordt de natuur begrensd. Binnen die begrenzing kan gekocht en beheerd worden. Voor de particuliere beheerder is dan een vergoeding mogelijk. Er is wel eens agrarische grond aangekocht en begrensd als compensatie, omdat ergens anders een inbreuk is gemaakt op het begrensde gebied. Dat zijn incidentele gevallen.

De heer SMIDT zegt dat Natuurmonumenten er een handje van heeft om buiten de begrenzing aan te kopen. In de inspraak kwam naar voren dat dan achteraf de zonegrens wordt gewijzigd. Hij vraagt het college om een analyse van wat aan de hand is.

Mevrouw EDELENBOSCH hoort dat al vijf, zes jaar. De laatste vier jaar gebeurt het in elk geval niet meer.

Natuurmonumenten heeft wel eens buiten de begrenzing aangekocht, maar dat was dan ruilgrond. Er wordt alleen buiten de begrenzing aangekocht als dat voor compensatie nodig is.

De heer SMIDT heeft een paar jaar geleden in de krant gelezen dat Natuurmonumenten in de buurt van Coevorden de grond bij een camping kocht om te voorkomen dat die zou uitbreiden.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat in dat geval de functie niet is veranderd. Er zijn ook particulieren die grond kopen rond de startbaan in Eelde. Zij waarschuwt tegen het indienen van een amendement om binnen de zones 1 en 2 bosaanleg en de aanleg van landgoederen te beëindigen. Wat in het SGR staat blijft gewoon overeind. Uiterekend de boeren kunnen een vergoeding krijgen als zij een bos aanleggen of een landgoed ontwikkelen. Inmiddels willen veel boeren een deel van hun grond graag bebossen. Zij is het ermee eens dat

die bossen beter niet middenin zone 1 kunnen worden aangelegd. Daarom is in Drenthe een Stichting Bosclustering ingesteld.

De heer WIERINGA vraagt of in zones 1 en 2 landgoederen en bos aangelegd kan worden. Zijn inziens wordt daardoor de agrarische ontwikkeling belemmerd.

Mevrouw EDELENBOSCH meent daar zojuist al een antwoord op te hebben gegeven. Voor de ontsnippering van de EHS zijn de ecologische verbindingzones nodig.

De heer SMIDT merkt op dat in Vitaal plattegrond staat dat de EHS robuuster moet worden gemaakt door snippers aan de rand naar de kern te verplaatsen.

Mevrouw EDELENBOSCH zet uiteen dat Drenthe een paar grote natuureenheden heeft die verbonden moeten worden. Als dat steeds met robuuste verbindingen moet, is er nog minder ruimte in het buitengebied. Op dit moment wordt alleen over het Hunzegebied als robuuste verbinding gecommuniceerd met de minister.

De heer SMIDT oppert dat de minister misschien niets meer ziet in kleine ecologische verbindingstructuren en er ook geen geld meer voor beschikbaar wil stellen.

Mevrouw EDELENBOSCH wil de discussie over de Nota ruimte niet overdoen. Zij heeft toen ook gezegd dat die discussie nog niet beëindigd is. Zij verzoekt de heer Smidt te wachten totdat dat het geval is. Zij verzoekt hem ook te wachten met het schrappen van een derde nationaal landschap. Een nationaal landschap is wat anders dan een nationaal park. Zij geeft de heer Smidt op een briefje dat de huidige problemen om ruimte voor de boeren te vinden en hen in een kleinschalig cultuurlandschap te houden precies hetzelfde zouden zijn geweest als het Drentse Aa-gebied geen beek- en esdorpenlandschap was geweest. Een symbolische verbindingzone is een zoekgebied, waar later gepland wordt. De globale zoning is noch een reddingsboei voor de boeren, noch een zoethoudertje.

Er is in de commissie al eens gediscussieerd over gentechnologie. Mevrouw Timmer heeft naar spreekster meent toen al aangekondigd dat in het

najaar een discussie daarover zou plaatsvinden. Als daar iets uitkomt dat van belang is voor het provinciaal beleid, kan daar te zijner tijd over worden gesproken.

Zij hecht zeer aan de Nota Belvédère.

Foutieve zone-indelingen worden niet meer hersteld voor de behandeling van het POP op 7 juli.

Het is absoluut niet haar bedoeling boeren te dwarsbomen met het aanleggen van landgoederen. Het zijn juist boeren die ze ontwikkelen.

Zij vraagt de heer Popken of die heeft gedoeld op het stappenplan van de Klankbordgroep intensieve veehouderij.

De heer POPKEN zegt dat onlangs is beschreven dat in het kader van het POP in ieder geval een inventarisatie zou plaatsvinden van bedrijven die in Drenthe in de knel zitten door het ammoniakbeleid.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat dit stappenplan op basis van de ammoniakkaart al is afgewikkeld. Het is niet de bedoeling dat er nog verder mee wordt gewerkt.

De heer DIJKS merkt op dat de ammoniakkaart geen integraal onderdeel uitmaakt van het POP. De totstandkoming van de ammoniakkaart is een apart traject.

Het bevreemdt de heer SMIDT dat in het POP met een zekere regelmaat naar de ammoniakkaart wordt verwezen, terwijl die kaart niet is bijgevoegd.

De heer DIJKS zegt dat dit moet worden beschouwd als een vorm van "service". De gemeenten blijven verantwoordelijk voor de afgifte van de vergunningen. In het POP wordt wel vaker verwezen naar kaarten en dergelijke, die niet zijn bijgevoegd. Men kan ervan uitgaan dat de kaart bij het vastgestelde POP zal worden gevoegd.

De heer WIERINGA meent dat de kaart nu reeds ter beschikking moet worden gesteld.

De heer DIJKS zegt dat de kaart is vastgesteld en dus niet meer in de inspraak zit.

Mevrouw EDELENBOSCH wijst erop dat de kaart bij de Nota van beantwoording zit.

De heer DIJKS spreekt vervolgens de hoop uit dat het windenergieproject in Coevorden nu eindelijk eens gestalte krijgt opdat de provincie haar nationale doelstelling kan realiseren. Een uitstekend alternatief is overigens het turbi-project (kleine windmolentjes). In het POP staat verder nog het nodige over zonne-energie en bodemwarmte. De provincie is op dit punt dus erg actief.

Spreker is verbaasd over het enthousiasme van de heer Langenkamp over het Vlieghuisplan. In dat gebied is immers ook de herontwikkeling van de NAM-olieproductie gaande en dat bijt elkaar.

De heer LANGENKAMP vraagt of er een studie is verricht naar de tegenstrijdigheid tussen aardolie-winning en windenergie.

De heer DIJKS antwoordt dat een boortoren niet kan worden gebouwd op een plaats waar een windmolen staat.

Aan het adres van de heer Beumers merkt hij op dat het college zich wenst te houden aan hetgeen in het POP is vastgelegd met betrekking tot windenergie.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat in het POP ook staat dat andere locaties zullen worden onderzocht als in Coevorden de taakstelling niet kan worden gehaald.

De heer DIJKS antwoordt dat dat zo nodig zal gebeuren.

Het is echter nog te vroeg om daarover uitspraken te doen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De VOORZITTER deelt mee dat hem gedurende de schorsing is verteld dat de kaartenset in ieder geval naar de fractievoorzitters is gestuurd. Met het oog op de tijd verzoekt hij de commissie hier nu niet op terug te komen, maar - zo nodig - in de statenvergadering van 7 juli.

Kernenontwikkeling en wonen, werken, recreatie en toerisme

De heer WIERINGA zegt dat veel recreatieondernemers met de rug tegen de muur staan.

Het college pleit met de mond voor werkgelegenheid, maar uit de vele reacties van de onderne-

mers blijkt dat het college niets doet om de obstakels weg te nemen. Hij verwijst in dit verband naar het toeristisch platform Aa en Hunze en camping Torentjeshoek in Dwingeloo.

De eigenaar van deze camping is al zeven jaar bezig met een kleine uitbreiding in een normaal stukje bos. Drents Belang stelt voor om eerst de pilot Westerveld te bespreken en daarna het POP vast te stellen.

De heer DE JONG vraagt of het college van mening is dat de wensen van de kleine kernen op het gebied van wonen voldoende kunnen worden gehonoreerd. Of is het college van mening dat de kleine kernen overvragen? Kan in het kader van "vitaal platteland" het voorzieningenniveau op peil worden gehouden?

De heer POPKEN stelt vast dat de woningbouw in het stedelijk gebied goed omlijnd is. Hij herinnert eraan dat in POP I het bouwbeleid in de kleine kernen als knellend werd ervaren. Mede op grond daarvan is de visie gewijzigd en dienen gemeenten hun wensen in zogenaamde woonplannen aan te geven. Hij waardeert dat positief, maar vraagt zich af tot hoe ver de gemeenten met die plannen kunnen gaan.

Verder vraagt spreker aandacht voor de perspectieven van de recreatiebedrijven die dichtbij of in de EHS of nationale parken liggen. Kwaliteitsverbetering is een vereiste en dat vraagt ruimte. Incidenteel moet die ruimte dan ook worden geboden. Hij pleit voor maatwerk.

Mevrouw TIMMER stemt in met het uitgangspunt van het POP om de vier streekcentra te bestemmen voor concentratie van woningbouw en verstedelijking in Drenthe. Emmen en Assen vragen om een door het college bij de rijksoverheid te bepleiten prominente positie binnen het nationale beleid.

Behoort een pilot ten behoeve van de verbindingen tussen stilte- en donkertegebieden tot de mogelijkheden? Uit een (beperkt) onderzoek is gebleken dat dit onderwerp de Drentse burgers na aan het hart ligt.

Op grond van het huidige provinciale beleid is omgevingsbelastende bedrijvigheid alleen toegestaan op bedrijventerreinen met een regionale functie. De invulling daarvan is een gemeentelijke taak. De fractie van D66 overweegt een voorstel in te dienen om het POP op dit punt aan te pas-

sen door een uitwerkingsbevoegdheid op te nemen. De gemeenten kunnen dan alsnog via de inspraak hun mening geven.

De landelijke regelgeving met betrekking tot recreatie en toerisme - vooral als het gaat om woningbouw - is nog niet zodanig uitgekristalliseerd dat daarover zinnig kan worden gediscussieerd. Wat wordt precies bedoeld met zwaarwegende maatschappelijke belangen in verband met de nieuwe vestiging van verblijfsrecreatiemogelijkheden in de zones 4, 5 en 6?

De heer WENDT stelt vast dat evenals in de landbouw ook in de recreatiesector onrust bestaat. Worden de problemen in die sector uitsluitend veroorzaakt door Brussel en Den Haag? Zijn er geen belemmeringen vanuit de provincie? De kwaliteit van natuur en landschap moet behouden blijven opdat de toerist naar Drenthe blijft komen. Dat betekent echter niet dat alle recreatiebedrijven maar op slot moeten. Spreker kan zich niet voorstellen dat een uitbreiding van 1,5 ha tientallen soorten vogels doet verdwijnen.

Het college schrijft naar aanleiding van de pilot Westerveld dat er geen eigen provinciaal regime nodig is inzake de zones 4, 5 en 6 rond richtlijnen voor de recreatiesector. Waarom is dat wel voor de landbouw nodig? Mevrouw Edelenbosch verklaarde vanochtend nog dat de economie in Zuidwest-Drenthe moet draaien op natuur en recreatie. Dat zou ook voor Noordoost-Drenthe kunnen gelden.

De recreatiesector schreeuwt om ruimte. Om te voorkomen dat alle kampeerplaatsen worden omgezet in stenen bungalows, meent spreker dat het beleid erop gericht moet zijn dat ook de toeristische kampeerder aan zijn trekken kan komen. Kan het college nog eens uitleggen waarom de sector zich onnodig zorgen maakt? Het is al te simpel om de zones 1 en 2 aan te wijzen voor de recreatie. Wat kan er elders nog? Wat betreft de recreatiewoningen (80 m²) ziet spreker graag maatwerk. Er moet ook ruimte zijn voor grotere woningen.

Spreker heeft begrepen dat de contouren voor woningbouw niet zo hard zijn als wel eens wordt verondersteld. Hebben de gemeenten inderdaad de ruimte om die contouren te laten opgaan in rook door middel van degelijke woonplannen? Het probleem blijft dat er voor de veelal jongere eigen inwoners van plattelandsgemeenten weinig mogelijkheden zijn om een starterswoning te krijgen. Is

het college bereid de aantallen in bijlage A als indicatief in plaats van als maatgevend te beschouwen met het oog op de volkshuisvestingsbehoefte van inwoners van plattelandsgemeenten?

De heer LANGENKAMP had gedacht dat het college het voorontwerp zodanig zou hebben aangepast dat een aantal belemmeringen in de sfeer van de recreatie zou zijn weggenomen. Hij wacht het antwoord van de gedeputeerde af. Wat betreft de permanente bewoning van recreatiewoningen is hij het eens met de gedachte van de kernhiërarchie (de mal en de contramal). Onlangs heeft de Raad van State naar aanleiding van een casus in Hoogeveen uitgesproken - het betrof de afweging tussen natuur en economie - dat er ruimte genoeg is voor bedrijvigheid in die gemeente. Waarom moeten dan de criteria worden verruimd voor het Essentterrein?

De heer SMIDT stelt vast dat de woningbouw een probleem blijft. Het vreemde verschijnsel doet zich voor dat de kleine kernen door middel van contingenten moeten worden geremd en dat de grote kernen hun bouwtaken niet halen.

Om die onevenwichtigheid te doorbreken, stelt hij voor om contingenten die bij de grote gemeenten niet worden benut door te schuiven naar de gemeenten die dat wel kunnen. Voorkomen moet worden dat er op termijn een tekort ontstaat aan alle soorten woningen. Hij heeft de indruk dat er te weinig naar de markt wordt gekeken.

De heer LANGENKAMP vraagt of de heer Smidt de kernhiërarchie overboord gooit.

De heer SMIDT wijst erop dat om welke reden dan ook de grote kernen niet in staat zijn hun taakstellingen te realiseren.

De heer LANGENKAMP zegt dat dit een landelijk probleem is.

De heer SMIDT antwoordt dat dit dus ook een Drents probleem is.

De heer LANGENKAMP meent dat je niet kunt zeggen: bouw in De Wolden maar wat in Assen niet lukt.

De heer SMIDT zegt dat hij bijna zover is in de hoop dat Assen een goed verstaander is en zich meer gaat inspannen om de bouwtaakstellingen waar te maken. Daarbij moet dan uitdrukkelijk worden nagegaan wat de markt vraagt.

Hij heeft begrepen dat de contouren indicatief zijn en mogen worden overschreden als uitbreiding volgens de criteria van de Nota ruimte nodig is. In een persbericht staat dat het college voornemens is de provinciale regelgeving ten aanzien van de uitbreiding van recreatieterreinen te laten vervallen. De tekst van het POP is op sommige plaatsen dienovereenkomstig gewijzigd, maar tegelijkertijd wordt in zone 2 nieuwe bebouwing uitgesloten. De fractie met de VVD zal met een amendement komen om bebouwing ten behoeve van nieuwe functies mogelijk te maken. Allerlei Europese richtlijnen leggen nog steeds een grote druk op de sector waaraan de provincie weinig kan doen, maar gelukkig heeft het college de intentie, op ander gebied nog de nodige ruimte te bieden. Een uitkomst van de pilot Westerveld zou kunnen zijn dat de provinciale regelgeving wordt aangepast. De gebiedssaldoregeling maakt meer mogelijk, maar het POP is daarop nog onvoldoende toegesneden. Klopt het dat de pilot enigszins stagneert en dat sommige terreinbeheerders niet langer willen meewerken als niet aan hun wensen wordt voldaan?

Het lijkt spreker verstandig om in het POP de term "rijksbeleid" te gebruiken. Dan wordt de vraag omzeild welk beleidsstuk precies vigerend beleid is.

Bij het oplossen van de problemen in de recreatiesector dient de medewerking van de terreinbeheerders te worden gestimuleerd. In de bestuursopdracht staat dat er een sluitende regeling moet komen om permanente bewoning van recreatieterreinen tegen te gaan. Spreker vertrouwt erop dat het college met een oplossing komt, maar dan vervalt het argument dat recreatiewoningen niet groter mogen zijn dan 80 m². Zijn fractie zal met het voorstel komen om de maximale grootte te bepalen op 125 m². Het lijkt hem gewenst dat de provincie lakse gemeenten op het matje roept en hen wijst op hun handhavingstaken bij het tegen gaan van permanente bewoning.

De heer WIJBENGA vraagt zich af of dit een taak van de provincie is nu de minister hierover een duidelijke brief heeft geschreven.

De heer SMIDT meent dat dit een provinciaal probleem is. Naarmate er meer permanente bewoning plaatsvindt, zullen ten behoeve van de recreatiemarkt steeds meer bungalows moeten worden gebouwd. Dat is niet de route die hij voorstaat.

De heer WIJBENGA vraagt of de heer Smidt van mening is dat er na de brief van de minister nog aanvullend provinciaal toezicht nodig is.

De heer SMIDT wijst erop dat in die brief wordt gerept van een provinciale taak.

De heer WIJBENGA is verheugd over het feit dat wordt vastgehouden aan de economische kernzones. Ook stemt hij in met het beleid ten aanzien van lokale bedrijventerreinen.

De sector recreatie en toerisme is volop in beweging. Het is een sector met een belangrijke economische betekenis. Veel voorzieningen hebben een bepaalde betekenis voor het platteland; de leefbaarheid van dat platteland wordt door het toerisme bevorderd. Hij noemt in dit verband camping De Berenkuil in Grolloo waar duidelijk sprake is van een nauwe band tussen dorp en camping en waar op een verantwoorde manier een relatie wordt gelegd tussen recreatie en natuur.

Drenthe neemt een belangrijke plaats in op de toeristische markt. Het landschap, de natuur en de cultuurhistorie zijn wezenlijke bestanddelen van het Drentse recreatief-toeristische product. Het vraagt veel inspanningen om een vooraanstaande plaats binnen de toeristische markt te behouden. Het CDA ziet toerisme en recreatie als een groeisector en is voorstander van een krachtige aanpak. Tijdens de laatstgehouden algemene beschouwingen heeft zij dan ook een motie ingediend waarin wordt gevraagd om daartoe een kleine professionele organisatie op te zetten die samen met het bedrijfsleven werk gaat maken van promotie en marketing van het Drentse toeristische product.

Er is echter meer nodig. De provincie kan via de ruimtelijke ordening de randvoorwaarden scheppen voor een sterke sector. Het POP moet daarom niet een rem zetten op de dynamiek die de sector nodig heeft. Tijdens de voorbereiding van het POP zijn er veel contacten geweest met het toeristische bedrijfsleven. De ondertoon van de

reacties was: geef ons ruimte om te ondernemen en te kunnen inspelen op de almaar toenemende wensen van de toeristen. De bestaande levenskrachtige bedrijven mogen niet op slot worden gezet. Veel recreatiebedrijven liggen in gebieden die uit een oogpunt van natuur en landschap gevoelig zijn. Dat vraagt om een zorgvuldige benadering van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de bestaande bedrijven. Het CDA is tevreden met de jongste wijzigingen van het POP waarmee een extra provinciale drempel voor ontwikkelingsmogelijkheden in de zones 4, 5 en 6 verdwijnt. Nu blijven alleen de kaders van het rijksbeleid over die een beoordeling van geval tot geval mogelijk maken.

In de praktijk is gebleken dat de voorkeursgebieden nieuwe verblijfsrecreatie in ruimtelijke zin geen sturende betekenis hebben. Deze gebieden zijn ook bij nieuwe ondernemers niet echt in trek. Waarom worden ze dan nog gehandhaafd in de tekst en op de kaart? Nieuwe vestiging in alle zones moet mogelijk zijn als er geen sprake is van de aanwezigheid van EHS en overige Europese beperkingen. In dit kader kan ook de ruimte in zone 3 worden benut.

Spreker sluit zich aan bij de heer Smidt wat betreft de oppervlakte van recreatiewoningen. Omliggende provincies kennen een veel ruimere maatvoering.

Om de nevenschikkendheid van landbouw en recreatie handen en voeten te geven, stelt spreker voor om in de waterparagraaf (pagina 72) ook de recreatie te noemen.

Spreker kan instemmen met hetgeen door de gedeputeerde is gezegd over de interpretatie van de contouren.

De recreatieondernemers worden naar aanleiding van de gebeurtenissen in Volendam en Enschede geconfronteerd met nieuwe regels, onder andere met betrekking tot de afstand tussen caravans. Zij moeten de mogelijkheid hebben om enigszins uit te breiden om hetzelfde aantal eenheden te behouden. Is het college bereid om in dit soort gevallen medewerking te verlenen?

De heer SLAGTER kan zich in grote lijnen vinden in het POP. Met de indeling in streekcentra (hoofdkernen en kleine kernen) kan hij instemmen. De streekcentra zijn er voor de bundeling van wonen en werken, terwijl de kernen meer zijn gericht op de opvang van de eigen bevolking.

Ruimte geven aan de kernen zonder dat de beleidsuitgangspunten geweld wordt aangedaan, ziet hij nog steeds als een grote uitdaging. Stadsontwikkeling in Drenthe heeft nog steeds provinciale aandacht nodig. De regierol van de provincie kan zeker stimulerend werken, maar spreker meent dat hieraan meer aandacht moet worden besteed. Hij denkt hierbij met name aan een goede stedelijke invulling. Het is wenselijk om hierbij een stedenbouwkundige toets te hanteren en daarbij gebruik te maken van kennis van architecten en het Drents Plateau.

Verder dient de provincie renovatie- en herstructureringsprojecten te stimuleren. Er moet voorzien worden in de huisvestingsvraag van ouderen en jongeren. De steden moeten zorgen voor betaalbare huurwoningen. Bij stedelijke ontwikkeling zou een duurzaamheidstoets moeten worden gehanteerd op basis van het convenant duurzaam bouwen. Ook moet aandacht worden besteed aan het sociale aspect, vooral in de stadswijken. Welke kwaliteiten van stedelijke ontwikkeling vindt het college belangrijk? Hoe ver wil het gaan met de invulling van zijn regierol?

Na alle inspraaksessies is duidelijk tegen welke beperkingen de uitbreidingsplannen van de kernen aanlopen. De provincie moet samen met de gemeenten zoeken naar mogelijkheden om de beschikbare ruimte zo goed mogelijk te benutten. Het woonplan is een goed overleginstrument tussen provincie en gemeenten. Het woningbouwbeleid in en rond de kernen moet meer een samenspel worden tussen beide overheden. De gemeenten brengen de woningbouwbehoefte in beeld en stellen een woonplan op waarbij de kwaliteitstoets voor wonen en omgeving voorop dient te staan. De gemeenten moeten in ieder geval een volkshuisvestingsplan hebben waarvan een woningmarktonderzoek deel uitmaakt. Het woonplan moet in goede interactie met de bevolking tot stand komen. De knelpunten moeten duidelijk worden benoemd en er moeten oplossingen voor worden aangedragen. Daarbij moet de aandacht worden gericht op doelgroepen (ouderen en starters) en de gemeenten en provincie moeten resultaatafspraken maken.

Heel belangrijk is dat gemeenten onderling tot samenwerkingsvormen komen en daarbij ook de woningbouwcorporaties betrekken. Elke gemeente hoeft niet voor dezelfde consument te bouwen. Bij uitbreidingen zou de duurzaamheidstoets moeten worden gehanteerd.

De heer SMIDT vindt dit allemaal nogal vrijblijvend klinken. Wordt op deze manier bereikt dat er gebouwd gaat worden wat er moet worden gebouwd?

De heer SLAGTER zegt dat de overheid de woningbehoefte in kaart moet brengen. Voorkomen moet worden dat steeds meer van hetzelfde wordt gebouwd.

De provincie is gebaat bij kwaliteit en zal op belangrijke beleidsonderdelen moeten sturen. Het woonplan moet worden getoetst aan de hand van een checklist. Bij de bewaking van de landelijke kwaliteit rond de dorpen zal steeds vaker de rode contour in beeld komen. In de woonplannen moeten de bedreigingen en de wensen in beeld worden gebracht. Daar waar het landschap te waardevol is, moet de grens gehandhaafd worden.

Daar waar in gezamenlijkheid een kwaliteitsafweging gemaakt kan worden, moeten de grenzen bespreekbaar worden gemaakt. Een kwalitatief goede invulling van de dorpsranden, waarbij de landschappelijke kwaliteit wordt vergroot, kan daarbij een rol spelen. Bij de kernontwikkeling in het algemeen zal steeds meer aandacht moeten komen voor ontwikkelingsplanologie en minder aandacht voor verbodsplanologie.

Welke rol ziet het college voor het woonplan weggelegd? Hoe kijkt het aan tegen de ontwikkelingsplanologie in de fase van uitwerking onder het regime van POP II? Aan welke sturingselementen heeft het college behoefte?

De kleine kernen hebben behoefte aan kleine uitbreidingen en dan speciaal voor de eigen aanwas. Het is zeer de vraag of met woningbouwprogramma's alle sociale problemen van kleine kernen kunnen worden opgelost. De vraag naar starterswoningen kan wellicht worden opgelost door er huurwoningen te laten bouwen door corporaties. Voor de sociale cohesie is het van belang dat ouderen en jongeren in een dorp kunnen blijven wonen als zij dat willen. Voor het op verantwoorde wijze ruimte bieden voor uitbreiding van kleine kernen zou kunnen worden gekeken naar de suggesties van de Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD) met betrekking tot dorpsontwikkelingsplannen en landschappelijk bouwen. De sociale component in de kleine kernen heeft aandacht. Multifunctionele centra op maat met een brede sociale inbedding zijn een goede optie. De provincie mag zich hierin wel sterk manifesteren.

ren, voornamelijk ter ondersteuning van processen, maar in het uiterste geval mag ook in steen worden geïnvesteerd. Als een dorpsomgevingsplan ruimte kan bieden voor de oplossing van knelpunten, is het college dan bereid een pilot uit te voeren? Hoe ver moet naar de mening van het college de bemoeienis gaan met de ontwikkeling van multifunctionele centra in middelgrote en kleine kernen?

De heer LANGENKAMP merkt op dat de BOKD er enigszins teleurgesteld over is dat de provincie niet meer heeft gedaan aan landschappelijk bouwen. Roept de heer Slagter het college op het nog een keer te proberen?

De heer SLAGTER antwoordt dat er voorbeelden zijn in Drenthe die concrete uitwerking verdienen. Hij vindt dat het college op het punt van landschappelijk bouwen daadwerkelijk beleid moet ontwikkelen, te beginnen met een pilot.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat projecten in Zeyen en Vries zijn mislukt. De BOKD geeft aan hoe dat komt en wat daarin de rol van de provincie was.

De heer SLAGTER zegt zich te kunnen vinden in de analyse van de BOKD.

De heer SMIDT stelt vast dat de heer Slagter het had over multifunctionele centra in kleine kernen. Hoe klein is klein?

De heer SLAGTER antwoordt dat maatwerk moet worden geleverd omdat de verschillen tussen de kleine kernen groot kunnen zijn.

Mevrouw WESTERKAMP vraagt of de heer Slagter van mening is dat in het POP te weinig ruimte wordt geboden voor landschappelijk bouwen. Het vorige POP bood ruimte voor landschappelijk bouwen in Zwinderen en dat project is gelukt.

De heer SLAGTER herhaalt dat zijn fractie van mening is dat het beleid op dit punt moet worden geactiveerd. Het onderscheid tussen lokale en bovenregionale bedrijventerreinen moet worden gehandhaafd in het ruimtelijk beleid van de provincie. De bezetting van de terreinen wordt gestuurd via gemeentelijke

bestemmingsplannen. D66 heeft gesuggereerd om regelgeving met betrekking tot omgevingsbelastende bedrijven in het POP op te nemen. Dat lijkt spreker op het eerste gezicht juridisch gezien nogal problematisch, maar hij staat open voor initiatieven op dit punt. Een goede kwaliteit van de terreinen is van groot belang. Daarbij kan gedacht worden aan het duurzaam ontwikkelen en beheeren, het ontwikkelen van kwaliteitsplannen en parkmanagement. Er zal ook aandacht moeten worden besteed aan de kwaliteit van bestaande terreinen. Samen met de gemeenten zal er gewerkt moeten worden aan herstructurerings- en revitaliseringsprojecten. Als het kan bijdragen aan de oplossing van problemen, moet de mogelijkheid tot transformatie worden geboden. Wellicht kan het instellen van een grondbank de nodige faciliteiten bieden aan gemeenten om zaken wél op te pakken. Hoe denkt het college beleidsmatig om te gaan met de indeling in lokale en regionale terreinen? Er is rond vliegveld Eelde ruimte voor luchtvaartgebonden activiteiten, maar in de Nota van beantwoording staat dat er ook ruimte is voor zakelijke dienstverlening. Is het oude beleid losgelaten?

Toerisme en recreatie vormen een stevige pijler van de Drentse economie. Om dat zo te houden, moet er aan de kwaliteit worden gewerkt. In de praktijk levert dit grote problemen omdat de ruimtelijke begrenzing in de vorm van landschappelijke waarden een rem zet op de uitvoering van gewenste plannen. De uitkomsten van de eerste fase van de pilot Westerveld hebben deze problemen duidelijk in beeld gebracht. Er zal gezocht moeten worden naar maatwerk in de regelgeving. De uitkomsten van dat onderzoek zullen de leidraad moeten vormen voor verdere beleidsinvulling na de vaststelling van POP II.

Spreker is tegen permanente bewoning van recreatiewoningen. De huidige regelgeving moet worden gehandhaafd. De bestaande ongewenste gevallen dienen via persoonsgebonden beschikkingen - een soort uitsterfconstructie - te worden opgelost in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

De heer BEUMERS vindt dat industrieterreinen niet mogelijk moeten zijn in gemeenten die zo hun eigen knelpunten hebben, zoals de gemeente Tynaarlo (vliegveld Eelde en de verbindingzone). In Tynaarlo is sprake van een contingent van 4.000 woningen, terwijl andere plattelandsge-

meenten alleen maar mogen bouwen voor eigen bevolking. De woningbouw moet worden afgestemd op de vraag. Daarbij moet naar een evenwicht worden gezocht tussen de vraag van ouderen en jongeren in dorpen. De jongeren trekken weg maar de ouderen hebben zorg nodig, terwijl daarvoor die jongeren nodig zijn.

Verder vraagt spreker aandacht voor het ontwikkelen van camperplaatsen.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat het college voor wat betreft de stedelijke ontwikkeling een tweesporenbeleid voorstaat. Er moet een visie worden ontwikkeld die is gericht op directe uitvoering. De provincie wil een rol spelen als partner van de gemeenten. Daarvoor wordt een programma ontwikkeld. De provincie is immers in staat een integrale visie te ontwikkelen waarmee de gemeenten hun voordeel kunnen doen. De provincie wil graag weten welke kant de stadsbestuurders op willen met hun stad, welke langetermijnvraagstukken zich aandienen en op welke kernpunten zij willen inzetten. In gesprekken met die bestuurders blijkt dat men de rol die de provincie graag wil spelen, toejuicht.

De heer Smidt heeft zich afgevraagd of de continenten die de grote kernen niet kunnen realiseren niet kunnen worden doorgesluisd naar de kleinere kernen, maar tegelijkertijd wil hij het beleid van bundeling van stedelijke ontwikkeling niet loslaten. Het beleid van de provincie is erop gericht dat de taakstellingen worden gerealiseerd, maar daarbij komen ook zaken als mobiliteit, architectuur enz. aan de orde. Het woonplan is het belangrijkste instrument van de gemeente om aan te geven in welke richting wordt gekoerst. Daarbij gaat het niet alleen om een visie op volkshuisvesting, maar ook om zorg en welzijn.

De heer SMIDT vraagt hoe het college ervoor kan zorgen dat er in Drenthe gebouwd wordt wat er gebouwd moet worden.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat de provincie inzicht wil hebben in de gemeentelijke woonplannen. Gemeenten moeten goede afspraken maken met woningcorporaties, marktpartijen, particuliere beleggers en zorgpartijen. In heel Nederland is wat dit betreft sprake van een achterstand, vandaar ook de instelling van aanjaagteams. De provincie wil de gemeenten daarbij helpen. Het gaat

overigens niet alleen om kwantiteit, maar ook om kwaliteit.

De heer ENGELS stelt vast dat het college niet veel heil ziet in het plan van de heer Smidt.

Mevrouw HAARSMA antwoordt bevestigend.

De heer SMIDT vindt dit te vrijblijvend. Wat doet de provincie als gemeenten niet doen wat zij beloven op het gebied van woningbouw?

Mevrouw HAARSMA antwoordt uit te gaan van een positief scenario, maar wijst erop dat het economisch tij tegen zit. De wil is er in het algemeen wel, maar het moet natuurlijk ook kunnen. Een bijkomend punt is dat projectontwikkelaars veelal de grond in handen hebben en dat de bouwplannen "vol" moeten zijn voordat men gaat bouwen. De provincie gaat niet dreigen met sancties, maar stroopt samen met de gemeenten de mouwen op. Spreekster heeft hier alle vertrouwen in. Wat betreft de sociale component in de woonplannen loopt er in de gemeente Westerveld de pilot Woonplan+ dat kan dienen als voorbeeld voor andere gemeenten. De sociale component krijgt daarbij bijzondere aandacht. In de pilot zijn gemeente en provincie vertegenwoordigd en er wordt een integrale aanpak nagestreefd. Het college is voorstander van landschappelijk bouwen. Het kan heel goed onderdeel uitmaken van het woonplan.

De heer LANGENKAMP verwijst naar de suggestie van de BOKD om in POP II de status van een dorpsomgevingsplan vast te leggen.

Mevrouw HAARSMA is daartoe niet bereid. Landschappelijk bouwen dient onderdeel te zijn van een gemeentelijk woonplan.

De heer LANGENKAMP wijst er nog op dat het woord "dorpsomgevingsplan" veel wordt gebruikt, maar dat het nergens in het POP is terug te vinden. Het lijkt hem wenselijk iets vast te leggen over de status van het plan. Kan het begrip worden beschouwd als een onderdeel van het woonplan?

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat dat inderdaad mogelijk is, maar dat het de gemeenten zijn die de woonplannen vaststellen.

De heer SLAGTER dringt aan op een actief beleid en het niet te laten bij voornemens. Zou de pilot Woonplan+ geen aanknopingspunt kunnen bieden voor het beleid voor de zeer kleine kernen?

Mevrouw HAARSMA meent dat dit al het geval is. De BOKD is daarbij ook betrokken.

De heer DE JONG merkt nog op dat de gemeenten vanaf 1 juli a.s. welstandscriteria moeten hanteren. Zijn alle gemeenten daartoe in staat?

Mevrouw HAARSMA moet het antwoord daarop schuldig blijven.

De heer DE JONG vraagt of er niet getoetst kan worden op landschappelijk bouwen.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat landschappelijk bouwen niet kan worden opgelegd. Het is aan de gemeenten om hierover al dan niet iets in het woonplan op te nemen.

De heer DE JONG denkt dat er dan weinig valt aan te jagen.

Mevrouw HAARSMA heeft niet willen zeggen dat de provincie dat wil, maar wel als het gaat om bijvoorbeeld seniorenwoningen.

De heer SMIDT benadrukt dat de gemeenten hun eigen verantwoordelijkheden hebben. De provincie moet niet te veel willen regelen.

Mevrouw HAARSMA kan zich daarin vinden.

De heer SLAGTER zegt dat het heel vaak om zeer kleine uitbreidingen gaat en dat een dorpsontwikkelingsplan soelaas zou kunnen bieden voor de allerkleinste kernen.

Mevrouw HAARSMA merkt op dat de gemeenten dat zelf tot uitdrukking kunnen brengen in hun woonplan.

De heer ENGELS stelt vast dat de heer Smidt er de ene keer voor pleit om de gemeenten achter de broek te zitten en de andere keer om ze met rust te laten. Hij hoopt dat de VVD een meer eenduidige lijn zal ontwikkelen.

De heer SMIDT zegt dat het hem erom gaat dat de taakstellingen worden gehaald. Daarop mag best fors worden gestuurd, maar het kan niet de bedoeling zijn dat de gemeenten voor elke kern een dorpsontwikkelingsplan moeten maken.

Mevrouw WESTERKAMP denkt dat niet valt te ontkomen aan landschappelijk bouwen in de kleine kernen als gestuurd wordt op uitbreiding. De gemeenten hebben hier hun eigen verantwoordelijkheid, maar in het POP staat niet voor niets dat vorm en inhoud moet worden gegeven aan het landschappelijk bouwen.

Mevrouw HAARSMA meent hierover voldoende te hebben opgemerkt.

In het POP staat dat de oppervlakte van recreatiebungalows kan worden vergroot als er sprake is van een cluster van woningen en van één bedrijfsvoering. Bovendien moet er een bedrijfsplan aan ten grondslag liggen. Dit alles moet ervoor zorgen dat die bungalows niet permanent zullen worden bewoond.

De heer DIJKS herinnert eraan dat de commissie een brief heeft gekregen over de tweede fase van de pilot Westerveld, inclusief een tijdschema. Het slot gaat eraf en voortaan wordt uitgegaan van nationale en Europese regelgeving. Op pagina 215 van het POP wordt de procedure beschreven. Hopelijk blijft de gang erin zitten, maar bedacht moet worden dat eenieder medewerking vereist is. Er is inmiddels een projectleider aangesteld en spreker heeft er alle vertrouwen in dat volgens het schema kan worden gewerkt.

De heer WENDT vraagt of het slot er ook af gaat voor de landbouw.

De heer DIJKS antwoordt dat conform het collegeprogramma specifieke Drentse regelgeving is geschapt.

De heer WENDT heeft mevrouw Edelenbosch horen zeggen dat dat niet geldt voor de landbouw.

De heer DIJKS zegt dat de vogel- en habitatrichtlijnen zowel voor de recreatie als de landbouw gelden.

De heer WENDT heeft de indruk dat het college nu niet met één mond spreekt en zal het verslag er nog eens goed op nalezen.

De heer DIJKS merkt vervolgens op niet zoveel voor een pilot Stilte en duisternis te voelen. Zo langzamerhand komen er wel heel veel pilots en bovendien biedt de huidige regelgeving voldoende waarborgen. De gemeente Emmen, waar een aanzienlijk kassenareaal is, heeft onlangs een preventieve handhavingsactie uitgevoerd. Het college zal duurzaam bouwen blijven stimuleren, ook al is dat zeker in economisch slechte tijden een moeizaam proces.

Het college blijft ook inzetten op parkmanagement op bedrijventerreinen omdat gebleken is dat dit een effectief instrument is. Revitalisering van bestaande bedrijventerreinen blijft noodzakelijk. Het zijn met name de gemeentelijke grondbedrijven die het voortouw moeten nemen.

Ingaande op het voorstel van D66 merkt spreker op dat Drenthe onder het vorige POP 34 gemeenten kende en dat er sprake was van strikte provinciale regelgeving. Er zijn nu 12 sterke gemeenten en het is een politieke keuze of je die gemeenten eigen verantwoordelijkheid wilt geven of niet.

Het lijkt mevrouw TIMMER raadzaam dat de gedeputeerde eerst het voorstel van D66 afwacht.

De heer DIJKS heeft duidelijk willen maken dat het beleid van het college is gericht op minder en niet op meer regels.

Het POP legt wel degelijk beperkingen op aan het door de heer Langenkamp bedoelde bedrijventerrein in Hoogeveen. Dat betreft dan met name het geluidsaspect. De overwegingen om Hoogeveen wat meer ruimte te bieden, zijn bekend.

De heer LANGENKAMP vindt het erg merkwaardig dat, als blijkt dat een bedrijventerrein niet voldoende wordt benut, de criteria worden verruimd.

De VOORZITTER raadt de heer Langenkamp aan hierop zo nodig in de statenvergadering terug te komen.

De heer DIJKS merkt vervolgens op dat er bij vliegveld Eelde geen sprake is van een verruiming in vergelijking met de eerdere situatie.

De heer SLAGTER meent dat het POP iets anders zegt.

De heer DIJKS zegt toe nog even naar de tekst van het POP te kijken en nog vóór de statenvergadering van 7 juli a.s. de commissie te zullen informeren.¹

Mevrouw HUISMAN wijst erop dat het niet meer om luchthavengebonden activiteiten gaat maar om zakelijke dienstverlening. Dat houdt dus een verruiming in.

Mevrouw HAARSMA merkt op dat die zakelijke dienstverlening nog steeds is gelieerd aan de luchthaven. Het bestemmingsplan van de gemeente Tynaarlo is hier duidelijk over.

Aan het adres van de heer Slagter merkt zij nog op dat provincie blijft uitgaan van economische kernzones en regionale bedrijventerreinen. Klein-schalige en lokaal gebonden bedrijvigheid kan plaatsvinden op lokale bedrijventerreinen. Het is inderdaad gewenst om na te gaan of dat beter kan worden getoetst, want hiermee wordt op sommige plaatsen de hand gelicht. Het is overigens nogal lastig om een en ander juridisch vorm te geven. Wellicht dat van de gemeenten meer informatie moet worden gevraagd over karakter en omvang van de bedrijven.

De heer LANGENKAMP denkt dat het ook een probleem van ruimtelijke ordening is. In het kader van dat beleid geeft de provincie aan waar zij wat wel en niet wil.

Mevrouw HAARSMA zegt dat dat beleid niet wordt verlaten. Bij lokale bedrijvigheid gaat het om kleinere terreinen dan bij regionale bedrijven. Niet ieder bedrijf kan zich vestigen op een lokaal bedrijventerrein. De provinciale sturing is er nog steeds.

De heer WIERINGA wijst erop dat de bevolking van de gemeente Tynaarlo zich heeft uitgesproken voor een groene long tussen Assen en Groningen. Hoe gaat het college met die wens om?

¹ In zowel POP I, op blz. 86 als ook in POP II, bladzijde 137, is bij luchthaven Eelde ruimte voor zakelijke dienstverlening naast luchthaven verbonden activiteiten.

Mevrouw HAARSMA meent dat hierover uitvoerig is gesproken in het kader van de regiovisie.

De heer WIERINGA wil graag dat hiernaar nog eens uitdrukkelijk wordt gekeken.

De VOORZITTER raadt de heer Wierenga aan hierop terug te komen in de statenvergadering.

De heer ENGELS komt nog even terug op de opmerking van mevrouw Haarsma dat in het bestemmingsplan van de gemeente Tynaarlo staat dat de activiteiten rond Eelde luchthavengebonden moeten zijn. Hij vindt dit een gevaarlijke redenering, want de kans is groot dat de gemeente rap het bestemmingsplan gaat aanpassen. Spreker stelt dan ook voor om de tekst van het POP aan te passen als het college wil vasthouden aan luchthavengebonden activiteiten. De gemeente moet duidelijk weten wat wel en niet kan.

De heer DIJKS merkt op dat hij al een toezegging heeft gedaan op dit punt.

Verkeer en vervoer

De heer POPKEN wil graag een versterking van het collectief vervoer. Wat dat betreft biedt de Hanze plus-variant het beste perspectief. Hij geeft de voorkeur aan de Zuiderzeelijn boven de zweef-trein. De hoge meerkosten van de zweef-trein kunnen beter worden besteed aan de verbetering van het streekvervoer.

De heer BEUMERS wil nog opmerken dat hoorzittingen beter 's avonds kunnen worden gehouden omdat sommige mensen overdag verhinderd zijn. Het lijkt hem dat in het POP iets zou moeten worden gezegd over de ondertunneling van de A48 en het plaatsen van historische objecten.

De heer WIERINGA is met het college van mening dat de auto het belangrijkste vervoermiddel is en blijft. De uitspraak dat een hogere verkeersveiligheid onverminderd hoge prioriteit heeft, is hem uit het hart gegrepen.

Ook is hij het ermee eens dat het uitgangspunt van terugdringing van de automobilititeit moet worden teruggedrongen, wordt verlaten.

Wat betreft de A28 is Drents Belang tegen tussenoplossingen, want die zouden alleen maar extra geld en tijd kosten, terwijl de verkeersveiligheid niet wordt bevorderd.

Aan de zuidkant van Groningen moet ruimte worden vrijgemaakt voor een vierbaansweg om het verkeer ongehinderd te laten doorstromen over de A7 bij de Hoornseplas langs en zo langs het omgelegde Eelderdiep naar de afslag A7 Hoogkerk. Het college schrijft dat de N34 in aanmerking zou dienen te komen voor de status van autosnelweg. Dit standpunt sterkt spreker in zijn mening dat in het POP de mogelijkheid open moet blijven om deze weg te verdubbelen.

Meerdere dorpen hebben problemen met de gekozen oplossingen, onder andere de Handelsvereniging Dwingeloo. De Spieringerweg/N855 moet een gebiedsontsluitingsweg blijven en geen erf-toegangsweg. Drents Belang is van mening dat deze verkeersproblemen eerst moeten worden opgelost.

Het is opvallend dat in het ontwerp-POP zeer gedetailleerde voornemens staan op het gebied van verkeer en vervoer. Er wordt echter geen aandacht besteed aan de Groningerweg in Eelderwolde waar sprake is van veel sluipverkeer en waar extra verkeersdrukke mag worden verwacht als gevolg van de ontwikkeling van het plan Ter Borch. De veiligheid is slecht en de aanwonenden kunnen hun erf niet goed op- of afkomen. Bovendien is er veel geluidsoverlast.

De heer LANGENKAMP vindt het hoofdstuk verkeer en vervoer in dit POP nogal vaag. In het uitvoeringsprogramma zal echter van alles en nog wat geregeld worden waarbij ook aandacht zal worden besteed aan het openbaar vervoer en de fiets. Vermindering van de groei van de automobilititeit wordt niet meer nagestreefd, maar gelukkig wordt ook gezegd dat wordt ingezet op andere vervoersmiddelen. Dat vindt spreker hoopgevend. Ten slotte merkt hij nog op dat zijn fractie tegen de magneetzweefbaan is.

De heer WIJBENGA wil de discussie over de tunnel in Westerbork nu niet overdoen, maar blijft alert op dit punt.

De VOORZITTER stelt vast dat de andere commissieleden niet het woord wensen te voeren.

De heer SWIERSTRA is de commissie erkentelijk voor het feit dat zij instemt met de hoofdlijnen van het beleid. In het POP wordt erg veel geregeld, maar op veel punten zal het college de commissie weer ontmoeten als het uitwerkingsprogramma wordt gepresenteerd.

De VOORZITTER stelt vast dat de behandeling van het POP tot een goed einde is gebracht. Het is nu aan de fracties om aan de hand van dit overleg hun standpunten in de komende statenvergadering te bepalen.

13. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 16.35 uur de vergadering.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen van 30 augustus 2004.

, voorzitter

, griffier

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 6 september 2004.

, voorzitter

, griffier

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissies Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit en Milieu, Water en Groen, gehouden op 21 juni 2004 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 4 Mevrouw EDELENBOSCH houdt de commissies op de hoogte van de gesprekken met de minister van LNV over diens voornemen om ecologische verbindingzones te schrappen.
- 12 Mevrouw HAARSMA zal met een uitwerkingsvoorstel voor de communicatie met de burgers over het POP komen.
- 16 De heer DIJKS zal de staten op de hoogte houden van de ontwikkelingen rond de bollenteelt.
- 35 De heer DIJKS zegt toe, de staten nog voor de statenvergadering van 7 juli a.s. te informeren over de strekking van de passage in het POP over de zakelijke dienstverlening rond het vliegveld Eelde.